ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಆರೋಗ್ಯ ತರಬೇತಿಯ ವರದಿ

ದಿನಾಂಕ: 9-7-01 ರಿಂದ 12-7-01
ಹಾಗೂ
ದಿನಾಂಕ: 13-7-01 ರಿಂದ 16-7-01 ರವರೆಗೆ

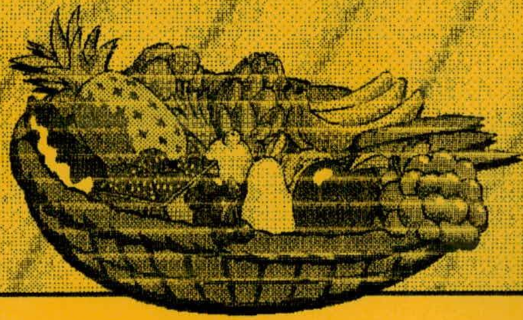

883 Ap.
AP 20/8

ಮಿತ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ

ಆರೋಗ್ಯ ತರಬೇತಿಯ ವರದಿ

ದಿನಾಂಕ: 9-7-01 ರಿಂದ 12-7-01
ಹಾಗೂ
ದಿನಾಂಕ: 13-7-01 ರಿಂದ 16-7-01 ರವರೆಗೆ

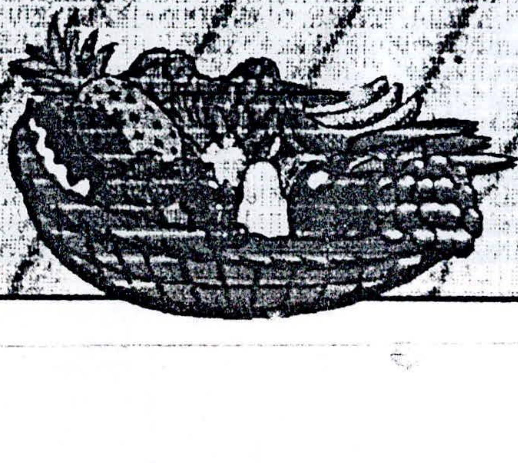

COMMUNITY HEALTH CELL
LIBRARY AND DOCUMENTATION UNIT
BANGALORE

02453

- ಶ್ರಮದಾನ ಯಾರ್ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಎರಡನೇ ತಂಡದವರಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಕುರಕುಂದಾ, ನವಲಕಲ್, ಮಲ್ಲಟ, ಪಟಕನದೊಡ್ಡಿ, ಹೀರಾ, ನುಗಡೋಣಿ, ಚಿಂಚರಕಿ, ನಾಗಬಂಡಿ, ಸಿಂಗನೋಡಿತಾಂಡಾ, ಸಿಂಗನೋಡಿ, ನುಗಡೋಣಿ ಕ್ಯಾಂಪ್, ಗಡ್ಡಿರಾಯನಕ್ಯಾಂಪ್‌ನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಎರಡೂ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಕುಡುಕರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡದಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೇ ಮಸರಕಲ್‌ನವರು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಹೊಸೂರಿನವರು ಶಾಲೆಯ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು 2 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಇಡಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಂಚಿಕೆಯ ನಂತರ ಮೊದಲನೇ ತಂಡದ ಮೊದಲ ದಿನದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾತ್ರಿ 8-30 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

<u>ದಿನಾಂಕ: 10-7-2001</u>

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-40 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲು ನಿನ್ನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ನಂತರ ಇಂದಿನ ತರಬೇತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ/ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು.

<u>ಮೆದುಳಿನ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ:</u>

ಮೆದುಳು ಕೆಲಸ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮೆದುಳು ಹೇಗೆ ಹಂದಾಡುತ್ತದೆ, ಜೀವನ ಕೂಡ ಹಾಗೇ ಹರಿದಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲು ಮಾಡಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಮೆದುಳು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸೆ-ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ, ಸಿಟ್ಟು, ಅಳು, ನಗು ಎಲ್ಲಾ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಹೆಣ್ಣಿಗೇ ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂತ ಎಷ್ಟು ಜನ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, 18 ಜನ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. 7 ಜನ ಮಾತ್ರ ಸಮ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಬ್ಬರನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ದಿನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ? ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಭಾವನೆಗಳು ಸಮನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು 3 ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಮಾಜ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣಗಳು.

<u>ಲಿಂಗತ್ವ: ದೊಡ್ಡಗುಂಪಿನ ಹಂಚಿಕೆ</u>

<u>1. 1ನೇ ಗುಂಪು: ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಾಣುವ ಬಗ್ಗೆ:</u> ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ 7-8 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತೇವೆ. ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಕೆಲಸ, ಹೊಲದ ಕೆಲಸ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ, ಮಾವ ಎಲ್ಲರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಯವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ಅಂಜಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಗಾದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣ, ಕುದುರೆ ಗುಣ, ನೀರಿನ ಗುಣ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಸಂಭ್ರಮ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ತಾಯಿ ತನಗೆ ಆಸರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ

ಸಮಯದಾಗಿಂದ ಕೆಲಸ ಹಚ್ಚುತ್ತೀರಿ: ಇದರಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು.

• ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಏಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಬುದ್ಧಿ ಭೋಲೋ ಇಲ್ಲದೇ ಯಾರ್ಯಾರೋ ಜೊತೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲರ ಜೀವನ ಏಕೆ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲದೇ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ತಾವು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಏನು ತಪ್ಪು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಹಾಗೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸು ಇನ್ನು ಸಣ್ಣದಿದೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನೀನು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 18 ವರ್ಷದ ನಂತರ ತಾನೇ ಅವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಓಡಿ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರದೂ (ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿ) ತಪ್ಪಿದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಹುಡುಗನಿಗೆ ಏಕೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪು ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಹುಡುಗನೇ ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಕೆಲಸ ಹಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೇನು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಗಂಡಿನ ತಪ್ಪು ಏನೂ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಯಾರದು ತಪ್ಪು, ಸರಿ ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಿಮಗೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಾ ಕೊರಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬಿಸಿ ಹೋಳಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಮೊದಲು ಬಿಸಿ ಇದ್ದಾಗ ತಿನ್ನಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಗಂಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ಸಣ್ಣ ಆಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸದೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಅದೇ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೂ ಕಲಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆಕೆಯದೂ ಜೀವ, ಆಕೆಗೂ ಆಸೆ, ಭಾವನೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆಕೆಗೆ ಆಕೆಯುತನ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಆಕೆ ನಿಮ್ಮ ಆಸರೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬರೀ ತ್ಯಾಗ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆಕೆಗೆ ಶಾಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸು, ಆಸೆ ಇದೆಯೇ? ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಯೋಚನಾ ಶಕ್ತಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಮಾತು ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಕೂಡ ಯಾರಾದರೂ ಹೊಡೆದರೆ ತಿರುಗಿ ಹೊಡೆ/ಕಡಿಯಲು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಿರುಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆಯೇ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ (ಆಪರೇಷನ್) ಬಗ್ಗೆ 3 ನೇ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ತನ್ನ ಸೊಸೆಗೆ 8 ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು, ಆಕೆಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಮಗನಿಗೆ ಮಾಡಿಸಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 6-7 ವರ್ಷವಾದರೂ ಏನು ಉಪಯೋಗವಾಯಿತು. ತ್ರಾಸ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೇ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಒಪ್ಪದೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, 8 ಜನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ನೀವು ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆಗ ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ನಾವೇ ಜಿದ್ದು ಮಾಡಿ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಭೋಲೋ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿ ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣ, ನೀರಿನ ಗುಣ, ಕುದುರೆ ಗುಣ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಗಾದೆ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ, ಯಾರಾದರೂ ಈವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅವಳ ಆಸೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇಳದೇ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಗಂಡಸರು ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಆಟ ಆಡಿಸಲು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬೆಂದಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಬರೀ ಆಸೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾವನೆಗಳು, ಸಿಟ್ಟು, ಅಳು, ನಗು, ದುಃಖ ಎಲ್ಲಾ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆ (PRA):

ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮದ ಚಿತ್ರಣ ಬಿಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಘದವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿಲೆ ಬರಲು ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-40 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಊಟದ ವಿರಾಮವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಊಟದ ವಿರಾಮದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ರಾಯಚೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಹೊಸ ಮಲಿಯಾಬಾದ್ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಘದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಡು, ಕಲ್ಲು, ಹುಣಸೇಬೀಜ, ಬೇವಿನ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಒಟ್ಟು 18 ಜನ ಸಂಘ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳೆಂದರೆ, ವಾಂತಿ-ಭೇದಿ, ಜ್ವರ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಕಾಮಾಲೆ, ಮದುಲು ಜ್ವರ, ಫಿಟ್ಸ್, ಗಂಡುಮಾಲೆ ರೋಗಗಳು ಬಂದಿರುವುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರದಿಂದ ಏಳೆಂಟು ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳ ವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಂತರ ಈ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುವ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಬರದಂತೆ ತಡೆಯುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಈ ರೋಗಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಎಣ್ಣೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ನೊಣಗಳು ಕುಳಿತ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ವಾಂತಿ-ಭೇದಿ ಇಂಥ ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾಂತಿ-ಭೇದಿ, ಜ್ವರ, ಕಾಮಾಲೆ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಈ ರೋಗಗಳು ಬರುವುದು ನೀರಿನಿಂದ. ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸೋಸಿ ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೋದಾಗ ನಿಂತ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತೀರಿ. ಹೊಲಸು ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಂದ ಕಾಮಾಲೆ ರೋಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ನಂತರ ಕೈ ಕಾಲು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕೈಯಿಂದ ಹಾಗೇ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನುವುದು, ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಬರುತ್ತವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ, ಅಡಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು. ಕೈ ಸ್ವಚ್ಛ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೂಡಾ ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ದಿನಾಲೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ,

ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೇ ತಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಾ ಒರೆಸುತ್ತೀರಿ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಾಂತಿ-ಭೇದಿ, ಜ್ವರ, ಕಾಮಾಲೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಇಂಥ ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

. ಇನ್ನು ಮೆದುಳು ಜ್ವರ-ಚರಂಡಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಂದಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ರೋಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಊರನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಫಿಟ್ಸ್‌ರೋಗ, ಜ್ವರ ಬಹಳ ಬಂದಾಗ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಂಟಿನ ಅಲೆಗಳಂತೆ ನರದಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಈ ಫಿಟ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಜ್ವರ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಾಗ ಮೆದುಳಿನ ನರಗಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಉಂಟಾಗಿ ಫಿಟ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೆದುಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಫಿಟ್ಸ್ ಬಂದಾಗ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ನರ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೀಲಿ ಕೈ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮೆಲುಕಿನ ನರ ನೋಡಿ ಬೇವಿನ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಸುಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ತಾನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗ ಬಂದವರಿಗೆ ಗಾಳಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಲಗಿಸಿ, ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ಸಡಿಲ ಮಾಡಿ ಗಾಳಿಯಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬುರುಗು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಗೋಣು ಸೊಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಲ್ಲಿನ ಮಧ್ಯ ಚಮಚ ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಎಚ್ಚರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿ ಚಹಾ ಕುಡಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರವರ ರೋಗದ ಹಂತ ನೋಡಿ 3 ವರ್ಷ ಅಥವಾ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಕೂಡ ಬಿಡದೆ ಗುಳಿಗೆ ಸೇವಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥವರು ನೀರು, ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬಾರದು, ವಾಹನ ನಡೆಸಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

<u>ಸಂಘ ಮಹಿಳೆಯರ ಅನಿಸಿಕೆ</u>

ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿದ್ದು ಖುಷಿ ಎನಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಯಾವ್ಯಾವ ರೋಗಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರಣಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದು ಒಂದು ರೀತಿ ಸಂಭ್ರಮ ಅನಿಸಿತು. ನಮಗೆ ಕೂಡಾ ಈ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಂಡಸರ ಹಿಡಿತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಸಭೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

<u>ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳ ಅನಿಸಿಕೆ</u>

ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಏನೇನಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗುರುತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಊರಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ತಿಳಿಯಿತು. ವಾಂತಿ-ಭೇದಿ ಆದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದರೆ (ORS) ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾರಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ಹೇಳಿದರು.

<u>ಪುರುಷರ ಅನಿಸಿಕೆ</u>

ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಘ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇವರಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸಹಕಾರ ನೀಡಲು ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ನಂತರ ಗ್ರಾಮದ ಸಹಯೋಗಿನಿ ವೆಂಕಟರತ್ನಾ ಅವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು ರಾತ್ರಿ 9-00 ಗಂಟೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲಾಯಿತು.

ದಿನಾಂಕ: 11-7-2001

3 ನೇ ದಿನದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ 9-30 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ ನಿನ್ನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ, ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು 3 ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ:

1. 1ನೇ ಗುಂಪು: ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಬರುವುದು: ಶಾಂತಮ್ಮ ಎನ್ನುವ 22 ವರ್ಷದ ಮಹಿಳೆಗೆ 16 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ 6 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3 ಜನ ಮಕ್ಕಳು. ಒಂದು ಗಂಡು, 2 ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬೇಸರವಾಗಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಬೈದು ನಂತರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ತನಗೆ ವಯಸ್ಸಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರೆಷ್ಟು ಆರಾಮ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಅತ್ತೆ, ಮಾವಾ, ಗಂಡ ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 3 ನೇ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಳ ಗಂಡನನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನು ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕು, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇ ಆಕೆಗೆ ಕೂಡಾ ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ತಾನು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಡು ಮಗು ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡ ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ನೀನು ಆಪರೇಷನ್ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಭಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆಕೆ ಕೇಳದೇ ಹಟ ಮಾಡಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಂತರ 3 ತಿಂಗಳ ಬಾಣಂತನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಮೂಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮರಳಿದಾಗ, ಗಂಡ ಮಂಚಗಳನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಿ, ನಿನಗೆ ಈಗ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕು, ಅಮ್ಮಾ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ನೀನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಖುಷಿಯಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹೀಗೇ 6-8 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಮುಂದುವರಿದು ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಮಂಚದಂತೆ ಮನಸ್ಸುಗಳು ದೂರಾಗಿ, ಅವನು ಹೊರಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಂಗಸಿನ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದೇ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮನೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಗಾಳಿ ಗೀಳಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು, ತಾಯಿತ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಏಕೆ ಬಂತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗಂಡನ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಬಂತು, ಯಾವಾಗಲೂ ಬರುವ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಾಯಿಲೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ 6 ಜನ ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, 4 ಜನ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಆಗಿದ್ದು ಕಾಯಿಲೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಬಂದಾಗ ನೀವೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಬೇರೆ ಕಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಉಪ್ಪು ನೀರು, ಶುಂಠಿ ಚಹಾ, ಗೋಧಿ ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ, ನೋವಾದರೆ ಅದು ದೇಹದ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಕೆಯ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಾಗ ನಿಜಾಂಶ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ರಸ ಹಿಂಡಿದ ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆ, ಪರಿಮಳವಿಲ್ಲ, ಹೂವಿನಂತೆ ಆಕೆಯ ಹೆಣ್ತನ ಹೋಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ನನಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆಸೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ, ಅವನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಆಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿಲೆ ಬರಲಿ ಮೊದಲು ದೇಹದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಂತರ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದರೆ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು. ನಂತರ ಡಾಕ್ಟರ್ ಶಾಂತಮ್ಮನ ಗಂಡನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಇಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

100 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅವಳ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪು ಅವಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಾಯಲು ಕೂಡಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅವರ ಆಸೆ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇಸರವಾದಾಗ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕು ಅಥವಾ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ನೀವೇ ಸಂಘದವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಖುಷಿಯಿಂದ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇದೇ ರೀತಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ 6 ತಿಂಗಳಾಯಿತು. 3 ತಿಂಗಳು ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಳು. 3 ತಿಂಗಳಿಂದ ಅವಳು ಗಂಡನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿದೆ ಅವಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಅವಳು ಹೇಳುವ ಮಾತು ನನಗೆ ಶರೀರ ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಅವನ ಜೊತೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆ ಆದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಏನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ. ಆಕೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಹಸಿವೆಯಾದಾಗ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವರು ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನು ರಾತ್ರಿ ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆ (ಗಲ್ಲ ಕಚ್ಚುವುದು, ಸ್ತನ ಕಚ್ಚುವುದು) ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಆಕೆ ತವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸೇರಿಸಿ ತನ್ನ ಕುಪ್ಪಸ ಬಿಚ್ಚಿ ಆದ ಗಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವಳಿಗೆಷ್ಟು ಹಿಂಸೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇವಳಿಗೆ ಪುನಃ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೇ ಸೋದರ ಮಾವಂದಿರು ಹೊಡೆದು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ತಾನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕದವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಗಂಡ ಬೇಡ, ತವರು ಮನೆ ಬೇಡ ಎಲ್ಲೋ ದುಡಿದು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡಾ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಆಕೆಯ ಜೀವ ಉಳಿಸಬೇಕು, ತಾನೇ ಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ದುಡಿದು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಮರ್ಚೆಡ್ ಗ್ರಾಮದ ಮಾರೆಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆಯ ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡ ದಿನಾಲೂ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ 3 ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇರಲು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾನು ದುಡಿದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು

ಮಾಡಲಿ, ನಾನು ದುಡಿದು ಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ದುಡಿಯುವುದು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಗಂಡ ಏನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಆದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕು. ಹೊರಗಿನವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಅನ್ನಲಿ, ನಾಳೆ ಜೀವ ಹೋದರೆ ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು.

ಸುಂಕೇಶ್ವರಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಮುದುಕಮ್ಮ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬುದ್ದಿನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಬಹಳ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆಕೆ ಸಾಕಾಗಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಹೊಲ ದಾಟಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಊರಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಬಂದು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ನಂತರ ಅವರು 4-8 ಜನ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಆಗ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಾಗ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಏನಾದರು ತ್ರಾಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಭೋಲೋ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಚೆಂದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಗಂಡನಾದವನು ಆಳುವದಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆಳುವುದು ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅವನೇನು ಅರಸ, ಇವರು ಆಳು ಏನು? ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹೇಗೆ ಬೇಕು ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ . ಬಾಳು ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆಸೆ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಯಾವಾಗಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಲೈಂಗಿಕ ಆಸೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೀರಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ನಮಗೆ ಅವರು ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ತರುವುದಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ವಸ್ತುಗಳಾ? ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಆಸೆ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಬದುಕಲು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಊಟ, ನೀರು ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯವೋ ಹಾಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಆಸೆ ಕೂಡಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮ. ಇದನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮನಾದ ಆಸೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಮಾನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗಂಡ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜಾಗಟಕಲ್ ಅಂಬ್ರಮ್ಮ ಇವರು ಮೊದಲು ತಮಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಾಸ್ ಇದ್ದಾಗ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆ ಇರಲು ಬಾ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಗಂಡ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ತಾವು ಒಬ್ಬರೇ ಒಂದು ವರ್ಷ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ್ದು, ನಂತರ ಗಂಡ ಬೇಸರವಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಧೈರ್ಯ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು.

ಸುಂಕೇಶ್ವರಾಳದ ಮುದಕಮ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಮಗ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಕೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಎಲ್ಲಾ ಮಗನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ದುಡಿದು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸಂಘದವರೆಲ್ಲಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚಿಸಿದ ನಂತರ ನೀವೇನಾದರೂ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೇನಾದರೂ ಅಪಾಯವಾದರೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಎಲ್ಲರೂ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಯಾವಾಗ ಸಹಾಯ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಆಗ ಹೋಗುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ

ಸಮಸ್ಯೆ ದೇವದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ವಾಣಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ನೀವು ಬಗೆಹರಿಸಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಬೇರೆಯದು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಸಂಘ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗ ಏನು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಡಿ.ಪಿ.ಸಿ. ಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಗೌಡನ ಹೆಂಡತಿ ಆಸ್ತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆಕೆ ಕೂಡಾ ಸಂಘ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಮ್ಮಣಾ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ಗೆಜ್ಜಭಾವಿಯ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೂಡಾ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಘದವರು ಸೇರಿ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಂತರ 1-50 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಊಟದ ವಿರಾಮವನ್ನು ನೀಡಿ ಪುನಃ 3-00 ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

<u>2. 2ನೇ ಗುಂಪಿನ ಕಥೆ-</u> ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಎಂಬ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಳುವುದೇ 10 ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ, ಎದ್ದು ಅಳುವುದು, ಯಾರಾದರೂ ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ಬೈಯ್ಯುವುದು, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸಾಮಾನು ಎಸೆಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-00 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಇದ್ದು, ನಂತರ ಸ್ನಾನ, ಊಟ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಆರಾಮಾಗಿ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ವಿಷಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಮನೆಯವರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದಾಗ, ದೇವರು-ದೆವ್ವ ಅಂತ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹುಚ್ಚು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಇಂಥವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ, ಚಿಂತೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಊರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, 4-5 ಹಳ್ಳಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಸುಂಕೇಶ್ವರಾಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕಾಯಿಲೆ ಇದ್ದು, ಮೊದಲು ದೇವರು ಹೇಳುವವರ ಹತ್ತಿರ, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡುವವರ ಹತ್ತಿರ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಆಗದೇ ಈಗ ದವಾಖಾನೆಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೈಯ್ಯುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೇ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳು ಇವರ ಮಾತು ಕೇಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಕೂಗಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಯಕ್ಲಾಸಪೂರದ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಎನ್ನುವವರ ಮಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷ ಇವೆ. ಈಕೆಗೆ 12 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಬಾಂಬೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಹೊಡೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಆಕೆ ತವರು ಹಾಗೂ ಗಂಡನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೈಯ್ಯುವುದು, ಹೊಡೆಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಂಬೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬಳೇ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಮಕ್ಕಳು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಹೇಳಿದರು.

ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 3 ಘಟನೆಗಳು ಬಂದವು. ಒಂದು ಆ ಹುಡುಗಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹುಚ್ಚರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಸಮಯವಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಕೆ ಆಗಬೇಕು, ಇನ್ನು 15 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ, ಸಂಸಾರ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋದಾಗ ಕೆಟ್ಟಿರಬೇಕು (ಅತ್ಯಾಚಾರವಾಗಿರಬೇಕು) ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ನೀವೇಕೆ 15 ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಕೆಡಲಿಕ್ಕೆ

ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇನು ಹೆಣ್ಣುತನದಿಂದ ಏನು? ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರೆಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ತಲೆ ನೋಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಹಲವಾರು ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಇದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

• ಈ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಹುಡುಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ 4 ಜನ ಮಕ್ಕಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು SSLC-PUC ವರೆಗೆ ಓದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ SSLC ಕಲಿಯಲು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಅವರ ತಂದೆ ಆಕೆ ಶಾಲೆ ಕಲಿಯುವುದು ಸಾಕು, ಹಾಡು, ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಕೊಡು. ನಾಳೆ ಇವಳು ಜಾಸ್ತಿ ಓದಿದರೆ ಇವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹುಡುಗ ಸಿಗಬೇಕೆಂದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಹುಡುಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಅಂತ ತುಂಬಾ ಆಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಅಪ್ಪನ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಮರು ದಿನವೇ ಅವಳಿಗೆ ಶಾಕ್ ಆಯಿತು. ಅವಳ ಆಸೆಯೆಲ್ಲಾ ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ತಲೆ ಜುಂ ಅನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯ ಹಾಳಾಯಿತು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇದು 10 ಗಂಟೆಯ ಒಳಗಡೆ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆಂದರೆ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ನೋಡಿ ದುಃಖ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸಿರುವವರು ಇಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಸೆ ಬಹಳ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ತಲೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇನ್ನು ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮನ ಮಗಳ ಘಟನೆಯಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ. ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಕಂಡರೆ ಆಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ 12 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಕ್ಕಳಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಮನ ನೋಯುವಂತೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ. ಮದುವೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಪ್ಪ ತಾನು ಸಾಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಸಾಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜೀವನ ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಕೆಗೆ ಬರೀ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡನಿಗೆ ದವಾಖಾನೆಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಹೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಲು ಇಬ್ಬರೂ ಕಾರಣ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪರಿಹಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಆಕೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕೇವಲ ಔಷಧಿ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣ, ನೀರಿನ ಗುಣ, ಕುದುರೆ ಗುಣ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಾದೆ ಮಾತು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನೀರಿನ ಗುಣ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಕುದುರೆ ಮನಸ್ಸು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಗಾದೆಮಾತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹುಲಿಗೆಮ್ಮನ ಮಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದಿರುವ ಕಾರಣ ಮೊದಲೇ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತೋರಿಸಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ತರಬೇತಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಞರಾದ, ಮಲೇರಿಯಾ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಶಿವಶಂಕರ ಪೋಳ್ ಅವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ಇವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಯೋಜಕರು ಸ್ವಾಗತ ಕೋರಿದರು.

ತಜ್ಞರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ: ಡಾ. ಶಿವಶಂಕರ ಪ್ರೋಲ್:

ಇವರು ಪರಸ್ಪರರ ಪರಿಚಯದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರೇ ಕುಳಿತು ಅಳುವುದು, ಚಿಂತಿಸುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ಎಲ್ಲರ ಹಾಗೆ ಅತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ದುಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಬರೀ ಅಳುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಮ್ಮನೇ ಒಬ್ಬರೇ ಕೂಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಕೆಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದೇ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಗಿ ಸತ್ತರೆ ಎದಿ ಬಡಕೊಂಡು ಸತ್ತಳು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ರೋಗ ಬರುತ್ತವೆ, ಹಾಗೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೂಡಾ ರೋಗ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಸಾಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಬರದೇ ಇರುವಂಥ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಕೂಡಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಕೆಲವು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

1. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು.
2. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುವ ದೃಶ್ಯ. ಬಹಳ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ಗಮನವಿಲ್ಲದೇ ಕೂಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಖಿನ್ನತೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ.
3. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಕುಳಿತಿದ್ದು, ಆಕೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಆಗ ಹುಚ್ಚು, ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿದೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.
4. ಅನುಮಾನ ಇದ್ದಾಗ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಏನೋ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ತನಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಾ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಕೆಲವರು ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಅನುಮಾನಪಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.
5. ಕೆಲವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ತಾವಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಮರೆತು ಯಾವಾಗಲೂ ತಾನು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಯಾವಾಗಲೂ ವಟವಟ ಅನ್ನುತ್ತಿರುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
6. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಳುತ್ತಿರುವುದು, ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಖಿನ್ನತೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಶೇ. 10 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ 20ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.
7. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಇಂಥವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೂಡಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇದೆ.
8. ಮೈಯಲ್ಲಿ ದೇವರು, ದೆವ್ವ ಬರುವುದು ಚಿತ್ರವಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದಾಗ ಚಪ್ಪಲಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಬರೀ ಹಾಕುವುದು, ಪೊರಕೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಹೊಡೆತ ತಾಳದೆ ಅವರು ಹೋಗುತೀನಿ ಅಂದರೆ, ಅದು ದೆವ್ವ ಹಂಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ದೇವರು ಬರುವುದು ಕೂಡಾ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗ. ದೊಡ್ಡ ಸಾಧು-ಸಂತರು, ಪಾರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇಂಥವರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ಬರುತ್ತಾನೆಯೇ? ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಡೆಸುವಂಥ ದೇವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಆಸೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬರಬೇಕು? ದೇವರು ಒಂದು ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿ, ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು. ನೀವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾಗ ದೇವರು, ದೆವ್ವ ಬರುತ್ತವೆಯೇ? ಆಗ ಬಂದರೆ ಯಾರು ಕೇಳಬೇಕು? ಜನರಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೇವರು, ದೆವ್ವ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷದ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ರಾತ್ರಿ ತಾನು ದೇವರು ಎಂದು ತಿರುಗಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಭೋಲೋ ಊಟ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ ತಂದು ಕೊಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಅವಳ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಬಂದಳು. ಆಕೆ ಬಹಳ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವರು ಅಂದರೆ ಸೊರಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ದೆವ್ವ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸುವವರ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಸಾರಿ ಹೋದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. 15 ದಿನದಲ್ಲಿ ದೆವ್ವ-ದೇವರು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು. ಇದು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಇತ್ತು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಬರುವವರು ಸರಾಯಿ ಕೊಡು, ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಕೊಡು, ಉಪವಾಸ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೇವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೇನು? ದೇವರು ಕೆಟ್ಟದು ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೇವದಾಸಿ ಮಾಡಿ, 40,000 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಜೀವನ ಹಾಳು ಮಾಡುವವರು ದೇವರು, ದೆವ್ವ ಅಲ್ಲ, ರಾಕ್ಷಸರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಹಿಸ್ಟೀರಿಯಾ ಅಂತ ಹೆಸರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ತಾಪ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಅತ್ತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ತಾಯಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಮಲಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ದೇವರು ಕೋಣ, ಕುರಿ ಬಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಏನು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆಯೇ? ಇದೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

9. ಫಿಟ್ಸ್-ಮೂರ್ಛೆರೋಗದ ದೃಶ್ಯ ತೋರಿಸಿ, ಇದು ಒಂದು ರೋಗ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಮೆದುಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. 5 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಗುಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.
10. ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಮಗುವಿನ ಚಿತ್ರ ತೋರಿಸಿ, ಇವನಿಗೆ ದೇಹ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು 18 ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅಥವಾ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅಥವಾ ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಗರ್ಭಿಣಿ ಇದ್ದಾಗ ಅಯೋಡಿನ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಹ ಈ ರೋಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಎಂದರು, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಋತುಚಕ್ರದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಸಾರಿ ಆದಾಗ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ರಕ್ತ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಎದೆ ಒಡೆದು ಚಿಂತೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು 3 ದಿವಸ ಹೊರಗಡೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದು. ಆಗ ಏಕೆ ಹೊರಗೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು? ಇದೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದು. ಇನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ನೋವು ಎಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಹೊರಗೆ ಕೂಡಿಸುವವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಟ್ಟು ದೋಷ, ಇದು ಕೆಟ್ಟ ರಕ್ತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶುದ್ಧ ರಕ್ತ, ದೇಹದ ಒಳಗಿನ ರಕ್ತ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಮಗು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟು ದೋಷವಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದು ದೋಷ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೆ 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಆಹಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಆಗ 5 ನಮೂನೆಯ

ಬೇಳೆಕಾಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುದಿಸಿ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಆಹಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ರೋಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಬಾಣಂತಿಯಾದಾಗ ಕೂಡಾ ಕೆಲವು ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಗರ್ಭಿಣಿ ಇದ್ದಾಗ ಅತ್ತೆ ಕಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥ ಕೆಟ್ಟದೇ ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆದಾಗ ಕಾಲು ಬಾವು ಬರುವುದು, ತಲೆ ಸುತ್ತುವಿಕೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಫಿಟ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಗರ್ಭಿಣಿ ಇದ್ದಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬಾಣಂತಿಯಾದಾಗ ಮೊದಲು 5-6 ದಿನ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಳುವುದು, ಜಗಳ ಆಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ರೀತಿ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ. ಆಗ ಅವರ ಜೊತೆ ಸಂಯಮದಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಬೇಕು. ಗರ್ಭಿಣಿ ಇದ್ದಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದಾಗ ಕೂಡಲೇ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆ ಅಂದರೆ ಋತುಚಕ್ರ (ಮುಟ್ಟು) ನಿಲ್ಲುವಾಗ 40-45 ವರ್ಷದ ನಂತರ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಯಾಗುವುದು, ಸಿಟ್ಟು ಬರುವುದು, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತದೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಳುವುದು, ಸಾಯಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುವುದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇದೆ. ಈ ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುವವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧ ರೋಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಊರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಂದಿರಾಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕು. ದೈವ-ದೇವರು ಎನ್ನುವ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೇ ಯಾವುದೇ ರೋಗ ಬರಲಿ ಮೊದಲು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಮಹಾದೇವಿಯವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಯಿತು.

<u>3. 3ನೇ ಗುಂಪು:</u> ರಾಮರಾಯರ ಸೊಸೆ ಕನಕಾ ಬಹಳ ಚೆಲುವೆ. ಆದರೆ ಈಕೆಯ ಗಂಡ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಇದ್ದು, ಆಕೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಓದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಮೆಚ್ಚಿ, ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ 4 ತಿಂಗಳು ಚೆನ್ನಾಗೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಗಂಡನಿಗೆ ಆಕೆ ಬಹಳ ಚೆಲುವೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾನು ಆಕೆಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ಪಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಯಾರೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಗಂಡನ ಗೆಳೆಯರು ಗಂಡ ಇಲ್ಲದಾಗ ಬಂದಾಗ ಈಕೆ ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅತ್ತೆ ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ನೀನು ಚೆಲುವೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಡಬೇಕೆಂದು ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಆಕೆ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. 2 ದಿನದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡದಿರುವುದು ಮೇಲೆ ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಮಾನ, ರೋಷ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸಾಮಾನು ಬಿಸಾಕುವುದು, ಬೈಯ್ಯುವದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಕೊನೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಕೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ ವಾರ್ಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಈಕೆಗೆ 2 ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಮನೆಗ ಕಳಿಸಬೇಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಬೇರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೇಕೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದು ಒಂದು ನಷ್ಟ, ಪೀಡೆ, ಅವಳ ನೀತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥವಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನು ಸುಖ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲೇ

ಒಂದು ವರ್ಷ ಇಬ್ಬರು ಓಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇನು ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಇಂಥವಳು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕನಕಳಿಗೆ ತಲೆ ಯಾರಿಂದ ಕೆಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗಂಡ ಹಾಗೂ ಅತ್ತೆ-ಮಾವನಿಂದ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಗಂಡನದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈಗ ಕನಕಳಿಗೆ ಆರಾಮ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಆಕೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಗಂಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾ ಅಥವಾ ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟವಳು ಅಂತ ದಿನಾಲೂ ಕೊರಗಬೇಕಾ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾ ಅಥವಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದಾಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಮರೆತು ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆಕೆಯುಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಕೆ ದುಡಿದು ತಿನ್ನಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೆ, ಗಂಡ ಇಲ್ಲದೇ ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತಾಳೆ? ಎಂಥವನೇ ಆದರೂ ಗಂಡ ಎನ್ನುವವನು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಮೊದಲಿನ ಗಂಡನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಮತ್ತೆ ಅವನು ಸಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮೊದಲಿನ ಗಂಡನ ಪುಣ್ಯ ನಾನು ಉಂಡಿಲ್ಲ, ನಂತರದ ಗಂಡನ ಪುಣ್ಯ ನನಗೇನು ಎಂದು ತಂದೆ ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದಾರೆ, ಆಕೇನು ಬೇಕಾದಂಗ ಓದ್ಯಾಳೆ, ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ತವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನಾಯಿ ಪಾಡೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದಾಗ; ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡ ಸಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ರಂಗಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಸಾಯಬೇಕು, ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ಸಾಯುವುದಿದೆ. ಸತ್ತರೆ ಆಯಿತು. ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಸತ್ತರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಂಗಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ಹೀಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಮಲಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ನಾವು ದುಡಿದು ಬೇಡಿದ್ದರೆ ಆಯಿತು, ಅವರು ಇರಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೀವ ಏಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅವನೇನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾನೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ರಂಗಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಗಂಡನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಾಯಬೇಕು ಅಂತ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಯಾರೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ರಂಗಮ್ಮ ಬಹಳಷ್ಟು ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಗುರುತಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಗುಣವಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲು ದಾರಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅವಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು 3 ದಿನದಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. 100 ರಲ್ಲಿ 70 ಜನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಸನ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು 30 ಜನರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ 3 ಕಥೆಗಳು ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಯಾವಾಗ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಸೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಛಿದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆಸೆ ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಗರ್ಭಿಣಿ ಆದಾಗ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಆಕೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ ಮೊದಲನೇ ಮಗು ಗಂಡು ಮಗುವಾಗಲಿ ಅಂತ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆಕೆಗೆ ಯಾವ ಮಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆತಂಕ, ಭಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಮಗು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅತ್ತೆ, ಮಾವ, ಗಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಗುರುತಾದಾಗ ಬಾಣಂತಿ ಸನ್ನಿ, ಬಾಣಂತಿ ಜಡ್ಡು ಅಂತ ಬರುತ್ತದೆ. 5 ದಿವಸದವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಆಮೇಲೆ

ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ರಸಧಾತ (ಹಾರ್ಮೋನ್ಸ್) ಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹೊರಗಿನ ಚಿಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಅವಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಣಂತಿ ಸನ್ನಿ ಬಂದಾಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಕಾಲಿಗೆ ಬೂದಿ ತಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, ಹಣೆಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಹೀಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಬೈಯ್ಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಅವಳಿಗೆ ಬಾಣಂತಿ ಜಡ್ಡು ಬಂದು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾನೂ ಊಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆಕೆಗೆ ಗುಣವಾಯಿತು ಎಂದು ಅಮೃತಾ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಡಾಕ್ಟರ್ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೇವರು, ದೆವ್ವ ಯಾವುದೂ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಪೂಜಾರಿ ಮೈಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ಬಂದು ದೇವದಾಸಿ ಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ದೇವರು ಅಲ್ಲ. ದೇವರು ಒಂದು ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ, ದೇವರು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ದೇವರು ತನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾರೆಮ್ಮ ಭಂಡಾರ ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬರ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರು ಅಲ್ಲದೇ ಆಯುಷ್ಯ ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭೂಕಂಪದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಗು ಬದುಕಿದೆ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ತಾಯಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಆಯುಷ್ಯ ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಗೆ ಹೀಗೇ ದೇವರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಗೆ ದೇವರು ಬಂದಾಗ ಅತ್ತೆ, ಮಾವ, ಗಂಡನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಮನೆ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೋ, ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಕೊಡು, ಬೈಯ್ಯಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳು ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರೆಲ್ಲಾ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಕೆಯ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇವಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನು ದೇವರು ಅಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನು ನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮದುವೆಯಾಗಿ 6 ವರ್ಷವಾಗಿದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಡಾಕ್ಟರರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಏನೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗಂಡನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ, ಇವಳಿಗೇ ಬೈಯ್ಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಅವಳ ಒಳ ಮನಸ್ಸು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದ ಮಾತನ್ನು ಈ ರೀತಿ ದೇವರು ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಇದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವಿಧಾನ. ನಂತರ ಅದು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, ಗಂಡನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅವನಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಜೀವನ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಜನ ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಏಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇನ್ನು ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ, ದಿನಾಲೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ಬೇಸರ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಇರಲೆಂದು ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸಿಹಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮನೆ ಕೂಡಾ ಪೂರ್ತಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಸಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಯುಗಾದಿಗೆ ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಎಳ್ಳು ಬೆಲ್ಲ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಯಾವುದು ಪದಾರ್ಥ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಲು ಒಂದೊಂದು ಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಹುಣ್ಣಿಮೆ-ಅಮಾವಸ್ಯೆಗಳು ಚಂದ್ರ-ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಸುತ್ತುವಾಗ ಭೂಮಿಗೆ ಚಂದ್ರ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಆಗ ಅಮಾವಸ್ಯೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಚಂದ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಣಲು ಶುರುವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಕಂಡಾಗ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವರು, ದೆವ್ವ ಬರುವುದು ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು, ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದಿನ ಬಂದಾಗ ಅದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಇಂಥವರು ಏನಾದರೂ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ನಗಬಾರದು, ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಮಾತಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಆಗದಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಋತುಚಕ್ರ ಆಗಿ 5 ದಿನದ ನಂತರ 3 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸತತವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕು ಅಥವಾ ವೀರ್ಯಾಣುವಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿರ್ಯಾಣು ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಗಂಡ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 100 ಗಿಡ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 90 ಗಿಡ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇನ್ನು 5 ಗಿಡ ಫಲ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು 5 ಗಿಡ ಫಲವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ರಾತ್ರಿ 7-40 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ದಿನದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

<u>ದಿನಾಂಕ: 12-7-2001.</u>

4 ನೇ ದಿನದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ 8-30 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ ನಿನ್ನೆಯ ದಿನದ ಕಲಿಕೆಯ ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ "ಹಾಕುತಿಹರು ಗಾಣಾ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕುತಿಹರು ಗಾಣಾ" ಎನ್ನುವ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿಸಿ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ:

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇರುವ ಆಸೆಗಳಾವವು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಹಣ, ಮಕ್ಕಳು, ಹೊಲ-ಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

- ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಣ ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಗಳಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಹಣ ಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬ (ಆಸೆ) ಭಾವನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಸೆ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗದೇ ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಪಡಬೇಕು. ವೈಭವದ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಆಸೆಪಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಆಸೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆಸೆಗಳ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಬಾರದು.

- ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ, ಬಂಗಾರ, ಆಸ್ತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕ ಶಾಂತಿ ಮುಖ್ಯ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೋಷಪಡುವುದರಿಂದ ಮನಃಶಾಂತಿ ಸಿಗುವುದು.

ಮೋಕ್ಷ: ಮಾನವರು ಏನೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ/ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಬಯಸುವುದು ಮೋಕ್ಷ ಆದರೆ ಈ ಮೋಕ್ಷ ಗಂಡನ ಕೈಯಿಂದ ಸತ್ತರೆ, ಗಂಡು ಮಗ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಬೇರೆಯವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ನೋವಾಗದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದು, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಿಷ್ಠೆ ಇರುವುದೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ದಾರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಿನಾಲೂ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ನೀವು ಇಡೀ ದಿನ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮರುದಿನದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ 4 ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

1. ಕರ್ಮಯೋಗ, 2. ಜ್ಞಾನಯೋಗ, 3. ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ, 4. ರಾಜಯೋಗ.

ನಾವು ಯಾವುದೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಕೂಡಾ ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ, ಅಸತ್ಯ, ರೀತಿ-ನೀತಿ ಇವು ಇಲ್ಲದೇ ಬದುಕಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಬಸವಣ್ಣನವರೆಲ್ಲಾ.ಆಳಿದರು. ಅವರು ತಮಗಾಗಿ ಆಳಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರಿಗೋಸ್ಕರ ಆಳಿದರು. ಹಾಗೇ ಪರೋಪಕಾರವೇ ಧರ್ಮ ಆಗಿತ್ತು.

1. ಕರ್ಮಯೋಗ: ಕರ್ಮ ಅಂದರೆ ಕೆಲಸ. ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲೇ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೇ ಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು, ನನ್ನತನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಶ್ರೀಮಂತರು ಗುಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆತ್ತಲು ಸೇವೆ, ಉಪವಾಸ, ಬಲಿಕೊಡುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ, ಸಂತೋಷ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು, ನನ್ನತನ ಕರ್ಮಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೇ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಕರ್ಮಯೋಗ.

2. ಭಕ್ತಿಯೋಗ/ಮಾರ್ಗ: ಭಕ್ತಿ ಅಂದರೆ ದಿನಾಲೂ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲ. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕಿರುವುದು ಆತ್ಮವನ್ನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅಂತ ದಿನಾಲೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು, ಮೋಸ ಮಾಡುವುದು, ಪರರ ಆಸ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು, ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ಮಾಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಪಾಪಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ,
ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಪಡಬೇಡ, ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ,
ಇದಿರು ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ, ಇದೇ ಅಂತರಂಗದ ಶುದ್ಧಿ
ಇದೇ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮ
ನಾಥನೊಲಿಸುವ ಪರಿ — ಎಂದು ವಚನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

4. ರಾಜಯೋಗ/ಮಾರ್ಗ: ಸಂಸಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮದಲ್ಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಎಷ್ಟೇ ವಯಸ್ಸಾದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನು ಅದು ಬೇಕು-ಇದುಬೇಕು. ನಾನೇ ಮನೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಎನ್ನ ಕಾಲೇ ಕಂಬ, ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ,
ಶಿರವೇ ಹೊನ್ನ ಕಳಸ, ಮನಸ್ಸು ನಂದಾದೀಪ — ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ.

ಮನಸ್ಸು/ಆತ್ಮ ಇದು ನಂದಾದೀಪ. ಅದನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಚನದಿಂದ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೆಂಬರಯ್ಯ,
ಗಡ್ಡಮೀಸೆ ಬಂದರೆ ಗಂಡೆಂಬುವರಯ್ಯ,
ಆದರೆ ಒಳಗೆ ಸುಳಿಯುವ ಆತ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಅಲ್ಲ, ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ — ಚನ್ನಬಸವ.

ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಭೇದ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳಗಿರುವ ಆತ್ಮ ಮರುಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಹರಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಂಡು ಮಗ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವಾಗ ದೇಹದಿಂದ ಆತ್ಮ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕೊರಡಿನಂಥ ದೇಹಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಮಗನಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ಅತ್ತೆ, ಮಾವ ಹೊಡೆದರೆ, ಬೈಯ್ದರೆ, ಬೇರೆಯವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹಾಗೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಹೇಗೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೀವಿ, ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಲೋಕ ಡೊಂಕನ್ನು ನೀವೇಕೆ ತಿದ್ದುವಿರಿ,
ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಡೊಂಕನ್ನು ನೀವೇ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಅಂದರೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ 4 ಬೆರಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಗ್ಗೆ:

ಈ ಮೂರು ದಿನ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದೈಹಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಾಗುವುದು ಒಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಡ್ಡೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ 5 ನಿಮಿಷ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಈವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಪ್ಪ-ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಸಂದರ್ಶನದ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದರು.

ಗೊಂಬೆಯಾಟ = ಕ್ಯಾನ್ಸರ್

ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಭಾಷಣೆ

ಮಲ್ಲವ್ವ	ನಮಸ್ಕಾರ
ವೈದ್ಯರು	ನಮಸ್ಕಾರ, ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದು.
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಸಂತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಿದೆ, ಗುಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣಾ ಎಂದು ಬಂದೆ.
ವೈದ್ಯರು	ಗುಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗೆಳತಿ ಹೇಗಿರುವಳು, ಅವರಿಗೇನು ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು, ಕೆಂಪು ಮುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಒಂದಕ್ಕ ಅಂತಾ ಕುಂತಿದ್ಲು. ಆಗ ರಕ್ತ ಸ್ರಾವ ಆಯಿತು. ರಕ್ತದಿಂದ ಗಡ್ಡೆಯಂಥ ವಸ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು.
ವೈದ್ಯರು	ವೈದ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಾ?
ಮಲ್ಲವ್ವ	ವೈದ್ಯರ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ಲು, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಹೋದಳು.
ವೈದ್ಯರು	ವೈದ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದರು.
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸತ್ಲು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು.
ವೈದ್ಯರು	ಗಡ್ಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಹೆಂಗಿತ್ತು, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಏನು?
ಕಲ್ಲವ್ವ	ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆ ತರಹ ಇತ್ತು, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಂದರೆ ಏನ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ್?
ವೈದ್ಯರು	ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹುಡುಗರಿಗೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುತ್ತೆ.
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತೆ?
ವೈದ್ಯರು	ದೇಹದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ. ಆ ಗಡ್ಡೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗಡ್ಡೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಡ್ಡೆ ಆಗಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹೌದಾ ಅಥವಾ ಇಲ್ವಾ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ.
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ?
ವೈದ್ಯರು	ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಂಟಲು, ಬಾಯಿ, ಮೂಳೆ, ರಕ್ತ, ಶ್ವಾಸಕೋಶ, ಹೊಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ತನದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಗರ್ಭದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುತ್ತದೆ.
ಕಲ್ಲವ್ವ	ಸ್ತನದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ?
ವೈದ್ಯರು	ಸ್ತನದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ 35 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 64 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅದು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ್ರೂ ಬರುತ್ತೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಮೊಲೆಹಾಲು ಕೊಡದಿದ್ರೂ ಬರುತ್ತೆ.
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಸ್ತನದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಬೇಕು?
ವೈದ್ಯರು	ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ತನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಮುಟ್ಟು ಆದ ಮೇಲೆ ಸ್ತನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ಗಡ್ಡೆ/ಗಂಟು ಇದ್ದರೆ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಸ ಬರುತ್ತದೆ. ಕುಕುಳಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಡ್ಡೆ ಕರಗದೇ 3 ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.
ಮಲ್ಲವ್ವ	ಹೌದಾ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರ್.
ವೈದ್ಯರು	ಏನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಸುಮಾರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸ್ತನದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ.
ಕಲ್ಲವ್ವ	ಗರ್ಭದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಂದರೆ ಏನು?
ವೈದ್ಯರು	ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೇ ಗರ್ಭದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲವ್ವ ಅದು ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಹಿಳೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಯಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ?

ವೈದ್ಯರು 35 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು-64 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ತುತ್ತಾದರೆ, ಪದೇ ಪದೇ ಗರ್ಭ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ, ದೊಡ್ಡವಳಾದ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಲೈಂಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ, ಯೋನಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ.

ಮಲ್ಲವ್ವ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ? ಯಾವ ರೀತಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು?

ವೈದ್ಯರು ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು, ಕೆಂಪು ಮುಟ್ಟು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ. ಅದು ವಾಸನೆ ಇರುತ್ತೆ. 15 ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಮುಟ್ಟಾಗುವದುದ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಭೋಗದ ನಂತರ ರಕ್ತ ಸ್ರಾವ ಆಗುವುದು. 45 ರಿಂದ 50 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮುಟ್ಟು ನಿಂತು 2 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಏನು ರಕ್ತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಮತ್ತೆ ಕೆಂಪು ಮುಟ್ಟು ಹೋದರೆ, ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಬೆನ್ನು, ತೊಡೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ತೂಕ ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ದೇಹದ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ. ನೋವಿನಿಂದ ನರಳಿ ಸಾವಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲವ್ವ ಇದು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ?

ವೈದ್ಯರು ಮುಟ್ಟಾದಾಗ ಶರೀರದ ಜಾಗವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಮುಟ್ಟಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾಡ, ಕೊಂಗೆ, ಧೂಳು ಸೇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ, ಸೋಂಕು ತಗಲುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುವುದು.

ಮಲ್ಲವ್ವ ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು?

ವೈದ್ಯರು ಮುಟ್ಟಾದಾಗ ಶರೀರದ ಜಾಗವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಸುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ, ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಒಣಗಿಸಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಕಲ್ಲವ್ವ ಬಿಳಿ ಮುಟ್ಟು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ವೈದ್ಯರು ಬಿಳಿಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2 ತರಹ ಇದೆ. ವಾಸನೆ ರಹಿತ, ಬಣ್ಣ ರಹಿತ, ವಾಸನೆ ಸಹಿತ (ದುರ್ವಾಸನೆ ಹೊಲಸು ವಾಸನೆ), ಬಣ್ಣ ಸಹಿತ (ಕಂದು, ಹಸಿರು, ಹಳದಿ) ವಾಸನೆ ಇದ್ದು ಬಣ್ಣ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸೋಂಕು ತಗುಲಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ವಾಸನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಣ್ಣ ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ತರಹ ಇದ್ದರೆ ಅದು ದೇಹದಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಯಾವ ತರಹ ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಮಲ್ಲವ್ವ ಹೌದಾ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ RMP ವೈದ್ಯರ ಕಡೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾ?

ವೈದ್ಯರು ಇಲ್ಲ, ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ತೋರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಜ್ಞರ ಹತ್ತಿರ ತೋರಿಸಬೇಕು ಜೊತೆಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಲ್ಲವ್ವ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದರೇನು?

ವೈದ್ಯರು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದರೆ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಕೊರಳಿನ ಚೂರು ಕಣಗಳನ್ನು ಕೆರೆದು (ನೋವಾಗುವುದಿಲ್ಲ) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹೌದಾ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವಾ ಎಂದು 2 ವಾರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರತಿ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. 35 ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಲ್ಲವ್ವ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದ್ರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರಾ ಡಾಕ್ಟರೆ?

WH-100 001
07453
COMMUNITY HEALTH CELL
LIBRARY AND DOCUMENTATION UNIT

ವೈದ್ಯರು ಇಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯೋನಿಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ 48 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲವ್ವ ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು?

ವೈದ್ಯರು ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರ ರೂ. ಒಳಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲವ್ವ ನೀನೇ ಹೇಳು ಈಗ ಜೀವ ದೊಡ್ಡದಾ? ದುಡ್ಡು ದೊಡ್ಡದಾ?

ಮಲ್ಲವ್ವ ಜೀವಾನೇ ದೊಡ್ಡದು ಡಾಕ್ಟರೆ.

ವೈದ್ಯರು ಹನುಮವ್ವನ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿದ್ರೆ ಸಾಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಶಿಬಿರ ಮಾಡಿರಿ. ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಸಂಘದ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಲ್ಲವ್ವ ಇದನ್ನ ಬರದ ಹಾಗೆ ಹೇಗೆ ತಡೆಯಬಹುದು?

ವೈದ್ಯರು ಯೋನಿ ಜಾಗವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, 18 ವರ್ಷ ಆದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಇದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಾಗುವ ಬಧಲಾವಣೆಯನ್ನು ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಕಲ್ಲವ್ವ ಬಾಯಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಂದರೇನು? ಬಾಯಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತೆ.

ವೈದ್ಯರು ತಂಬಾಕು, ನಾಶಿ, ಕಾಚು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಬಾಯಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುತ್ತೆ.

ಕಲ್ಲವ್ವ } ಮಲ್ಲವ್ವ ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಕಲಿಕೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಇನ್ನು ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ.

ನಂತರ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಕುರಿತು ಮಹಿಳೆಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಶರೀರದ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಮೊದಲು ಗರ್ಭದ ಕೊರಳಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು 800 ರೂ. ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಗಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೆ ಕರೆಂಟ್ ಶಾಕ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೇಗನೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಗರ್ಭಕೋಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗಲೂ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಆ ಗಡ್ಡೆ ಒಡೆದು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸ್ತನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಋತುಚಕ್ರ (ಮುಟ್ಟು) ಮುಗಿದ 5 ದಿನದ ನಂತರ ಎರಡೂ ಸ್ತನಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹಾಲಿನ ಗಡ್ಡೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ಕರಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 3 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಗಡ್ಡೆ ಹಾಗೇ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೂಡಾ ಬೇಗನೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಆದಾಗ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಗರ್ಭಕೋಶ ಮತ್ತು ಸ್ತನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್. ಇದು ತಂಬಾಕು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ನಶಿ ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ಗಂಡಸರಿಗೆ ಬೀಡಿ-ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುವುದರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಚಟ ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ತರಬೇತಿದಾರರ ತರಬೇತಿ

ಮಹಿಳೆಯರು ತರಬೇತಿದಾರರಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರ 3 ಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಪುನಃ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ತರಬೇತಿ ನೀಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

1. 1ನೇ ಗುಂಪುಃ ರಾಧಾಬಾಯಿಃ ಇವರು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ ತಾಲೂಕಿನ ಬೇಡಕುಂದ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಂಘ ಮಹಿಳೆ. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ 5 ಜನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು 6 ನೇ ಸಲ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವಳ ಅತ್ತೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಗಂಡ ಸದಾ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಬೈಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಳನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಅವಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಅವಳನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಧಾಬಾಯಿಯ ಗ್ರಹಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಆರನೇ ಸಲವೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವೇ ಆಯಿತು. ಅವಳ ಗಂಡ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂಯ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಆರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಧಾಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಅಥವಾ ಗಂಡು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ? ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದರೆ ತೆಂಗಿನ ಮರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದಾ ಅಥವಾ ಮಾವಿನ ಮರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದಾ? ಮಗುವಿನ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಧಾರ ಅಂಡಾಣು ಮತ್ತು ವೀರ್ಯಾಣು ಮಿಲನ ಆಗುವ ಹೊತ್ತೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದು. ಪುರುಷನ ವೀರ್ಯಾಣುವಿನಲ್ಲಿ (ಧಾತು, ಬಿಂದು, ಇಂದ್ರೀಯ) ಎರಡು ಬಗೆಯ ಅಂದರೆ X ಮತ್ತು Y ಜೀವತಂತು ಇದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯ ಅಂಡಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾದ X ಜೀವತಂತು ಇರುತ್ತದೆ. X ಮತ್ತು Y ಸೇರಿದಾಗ ಗಂಡು ಮಗು ಮತ್ತು X ಮತ್ತು X ಜೀವತಂತು ಸೇರಿದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಗುವಿನ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಧಾರ ಆಗುವುದು ಗಂಡಸಿನಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪುಸ್ತಕ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಕಮಲಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವನ ಆಸ್ತಿ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಆಗಬೇಕು. 2 ನೇ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಏನೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಗಂಡ ದುಡಿದು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

2. 2ನೇ ಗುಂಪುಃ ಮಲೇರಿಯಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಆರೋಗ್ಯಃ ಮಲೇರಿಯಾ ಕಾಯಿಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳುಃ ಚಳಿಜ್ವರ, ಬೆವರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜ್ವರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ವಿಪರೀತ ತಲೆನೋವು ಜ್ವರ ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತದೆ/ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಃ

- ನಿಂತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ.
- ಮಲೇರಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಔಷಧಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕ್ಲೋರೋಕ್ವಿನ್ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
- ಮಲೇರಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನೀಡುವ ಹತ್ತು ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ~~ಮಲೇರಿಯಾ ಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು, [illegible] ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಳಿ~~ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ನಿಂಬೆ, ಸೀಬೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸೇವಿಸಿ/ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥ ಕೊಡಿ.
- ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿ.

- ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡಿ.
- ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

<u>ಸಂಘ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ:</u>

- ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಂತ ನೀರು ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಲ್ಲಿ, ಭಾವಿ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿ ಹರಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲೊಂದು ಗಿಡ ನೆಡಿ.
- ವಿಪರೀತ ಜ್ವರ ಇದ್ದಾಗ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿ.
- ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲು ತಿಳಿಸಿ.
- ಕ್ಲೋರೋಕ್ವಿನ್ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಲುಪಿದೆಯೇ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.
- ಮಲೇರಿಯಾ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ.

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾದ ಗೌರಮ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು.

<u>3. 3ನೇ ಗುಂಪು: ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ-ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ:</u> ಸಂಘದ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿರದೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೇಳಲು ಸಂಪರ್ಕ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ಮಗಳ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಇನ್ನು ನೇಮದ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಬಳೆ ಒಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮೈ-ಕೈ ಎಲ್ಲಾ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಬೈಯ್ಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಕೆಯು ಇಚ್ಛೆ ಕೇಳಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ತಂದೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣ ಎತ್ತಿ ತಂದಿದ್ದಾನ ಅದು ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಏನು ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸೋಮವಾರ ಸಂತೆಗೆ ಹೋದಾಗ ದವಾಖಾನೆಗೆ ತೋರಿಸೋಣ ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಆಕೆಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಉಳಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳ ಮಂಡನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಆಯ್ಕೆಯಾದವರು 1. ಕಮಲಮ್ಮ (ಕಟ್ಟಟ್ಟೂರ), 2. ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ಶಿವಂಗಿ), 3. ಯಲ್ಲಮ್ಮ (ಮಸರಕಲ್), 4. ಅಂಬ್ರಮ್ಮ (ಜಾಗಟಕಲ್), 5. ಮಾರೆಮ್ಮ (ಹುನಗುಂದಬಾಡಾ), 6. ಮುದುಕಮ್ಮ (ಸುಂಕೇಶ್ವರಾಳ) ಇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಮಾತಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು, ಅವರ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಾ ಮಾತಾಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಗುರುತಿದೆ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಯಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮಾರೆಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಹುಡುಗಿಗೆ ಸಣ್ಣಾಕಿ ಇರುವಾಗ 12-13 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 2-3 ಸಾರಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಆಕೆಗೆ ಗಂಡ ಸೇರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಅತ್ತೆ ಮಾವಾ ಕೂಡಾ ಮಗ ಸೇರದಿದ್ದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಅವರು ಕೂಡಾ ಸೇರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಸಾರಿ 6-8 ತಿಂಗಳು ಇದ್ದು ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ತನಗೆ ಆಕೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಗಂಡ ಹೇಳಿದ

ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಡಿ.ಪಿ.ಸಿ. ಯವರು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರ ಹೊಟ್ಟಾಗಿನ ಗುಣ ನಮಗೇನು ಗೊತ್ತು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವನು ಸಣ್ಣವನು. 14-15 ವರ್ಷದವನಿದ್ದಾಗ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ. ನಂತರ 2-3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 3-4 ಕಡೆ ತಿರುಗಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಅವನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಕೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿ ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ [illegible] ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 18, ಗಂಡಿಗೆ 21 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳು:

- ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಗೂ ನಳದ ಸುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಶ್ರಮದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೇಳಬೇಕು.
- ಯಾರ್ಯಾರು ಮಚ್ಛರದಾನಿ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ (ಸರಕಾರಿ ದವಾಖಾನೆ) ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರು (ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್) ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಬೇಕು.
- ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಸರ ಸಭೆ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ (ಪಿ.ಆರ್.ಎ.) ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಘಟಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಮೀಟಿಯವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.
- ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಆಫೀಸಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.
- ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಮಲೇರಿಯಾ, ಕಾಲರಾ, ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು ಇರುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಹೋಗಲು ತಿಳಿಸಬೇಕು.
- ನಿಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ತಡೆದಿರುವ ಪಟ್ಟಿ ಕಳಿಸುವುದು.
- ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಊಟ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಂತರ ಈ 4 ದಿನದ 2 ನೇ ಹಂತದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2-40 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ದಿನಾಂಕ: 13-7-2001 2 ನೇ ತಂಡದ ತರಬೇತಿಯ ವರದಿ

ಲಿಂಗತ್ವ:

ಮಹಿಳೆಯರ 3 ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿ 1-40 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಊಟದ ವಿರಾಮವನ್ನು ನೀಡಿ ಪುನಃ ತರಬೇತಿಯನ್ನು 2-35 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಯಿತು.

ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನ ಹಂಚಿಕೆ:

1. 1 ನೇ ಗುಂಪಿನವರು: ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಗಂಡಸರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಆಧರಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

- ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಗಂಡು ಧನಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು, ಬೇಸರ ತರಿಸುವಂತಹವು ಅಂದರೆ- ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದು, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪುರುಷ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಇದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯು ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸಮ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮ ಇರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಲಿ ಹಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಮಹಿಳೆ ತಾನು ದುಡಿದ ಹಣವನ್ನು ತಂದೆ, ಗಂಡ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೀಗಾಗದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ದುಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ತನಗಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ/ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.
- ಮಹಿಳೆಯರು ಗರ್ಭಿಣಿ/ಬಾಣಂತಿಯರಾದಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ದೇಹ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸದೇ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ:

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ಏಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಅಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅರಿಶಿಣ-ಕುಂಕುಮ, ಮುತ್ತೈದಿತನ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಶುಭ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಗಂಡ ದಿನಾಲೂ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಹೊಡೆಯುವುದು, ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅಂಥವನು ಸತ್ತಾಗ ಏನನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಸಮಾಜಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಳುತ್ತಾರೆ. ಜನ ಏನೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಸತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅವನು ಹೇಗೇ ಇದ್ದರೂ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದಾಗ, ಸುಳಿಯ ಪಡುವ ಗಂಡ ಮನೆ ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆಯ ಗಂಡ ಆಕೆ ಎಲ್ಲೇ ಹೋದರೂ ಆಕೆಯ ಹಿಂದೇ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಗಂಡ ಸತ್ತಾಗ ಬಳೆ, ಕುಂಕುಮ, ಹೂ ಎಲ್ಲಾ ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬಹುದೇ? ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಡ ಬಂದಾಗ ಇದೇನು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹಾಗೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಈಗೀಗ ಕೆಲವರು ಬಳೆ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥವರು ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗಂಡನಿಗೆ ಅದು ಮೊದಲನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಅದು ಮೊದಲು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಕೆಗೆ ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಂಡ ಸತ್ತವರಿಗೆ, ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಶುಭ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಜನ ಟೀಕೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಜನರಿಗಾಗಿ ನಾವು ಬದುಕಬೇಕಾ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಬದುಕಬೇಕಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಹಿಳೆಯರು ನಮಗಾಗಿ ನಾವು ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದು

ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಸಮಾರಂಭಗಳು ಏನೂ ದಿನಾಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನದು ನೋಡಿದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುರುದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಹೋಯಿತು, ಖುಷಿ ಹೋಯಿತು, ಜೀವನವೇ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದು ಅಳುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇವರು ಬದುಕಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅವರ ಜೊತೆ ಸಾಯಬೇಕು. ಮೊದಲು 40 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಸತಿ ಸಹಗಮನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗಿನವರು ಯಾರು ಮಾಡ್ತಾರ್ರೀ, ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಬರಾಣ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೂ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಏನಾದರೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಮೂರು ದಿನ ಅಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಸತ್ತವರು ಏಕೆ ಬಳೆ, ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಸೆ, ಸುಖ, ಸಂತೋಷ ಎಲ್ಲಾ ಅವನ ಹಿಂದೇ ಹೋಗಬೇಕು, ಬೇರೆ ಗಂಡಸು ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಕಬಾರದು ಅಥವಾ ನಿಮಗೆ ಆಸೆ ಬಂದರೆ ನೀವೇ ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಡಸನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೆಲವರು ಗಂಡ ಸತ್ತ ದುಃಖವನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಆಘಾತ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹಚ್ಚುವುದು, ಆಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸದಿರುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲನೇ ತಂಡದಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

<u>2. 2ನೇ ಗುಂಪು</u>: ಈ ಗುಂಪು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿತು.

<u>ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಮಹಿಳೆ</u>

- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಹಾಗೇ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧೋರಣೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಕೂಡದು.
- ಸಂಸಾರದ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಲ್ಲ.
- ಯಾವುದೇ ಸಂಕಷ್ಟವಿದ್ದರೂ ಸಂಸಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕು.
- ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು, ವಿಧುವೆಯರು ಹಾಗೂ ಮದುವೆಯಾಗದವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಗಣನೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ಹೆಣ್ಣು ದುಡಿದು ತಂದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಿರ್ಧಾರ ಗಂಡಿನದು.
- ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆರಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕ.
- ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಅವರು ತಪ್ಪು ಹೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.
- ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಋತುಮತಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಚಲನವಲನಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ.
- ಗಂಡಸರಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ತಾರತಮ್ಯ

<u>ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಏಕೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ?</u>

- ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿನ ಹೊರೆ. ಇದು ಸಮಾಜದ ಇಬ್ಬಂದಿ ನೀತಿ.

- ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.
- ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯೆ ಮಹಿಳೆ ಅಥವಾ ಪುರುಷ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮ ತೋರುವ ಇಬ್ಬಂದಿ ಧೋರಣೆ (ಗಂಡು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಹೆಣ್ಣು ಅಹಂಕಾರ, ಗಂಡು ನಿರ್ಧಾರಕ, ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವಾರ್ಥಿ) ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಇದನ್ನು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಈ ಭೇದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಗಂಡಿನ ವಿವಾಹೇತರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೌವನದಲ್ಲಿರುವ ಒಂಟಿ ಹೆಣ್ಣು) ಯಾವಾಗಲೂ ಅಸುರಕ್ಷತೆಯ ಭಾವ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಗುಂಪಿನ ಚರ್ಚೆಯು ಕೂಡಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲಿನ ಗುಂಪಿನ ಹಾಗೇ ಇತ್ತು. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಕುರಿತು ಎರಡು ಕೇಸ್‌ಸ್ಟಡಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವು:-

1. ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ನವಲಕಲ್ ಗ್ರಾಮದ ಬಸ್ಸಮ್ಮನವರ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ 12 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದು 3 ವರ್ಷ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ. 3 ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಂತರ ಹೊಡೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಬರ (ಸೋಬಾನ) ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಕೂಡಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಪುನಃ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ರಾಶಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು (ಸುಸಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ) ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಘದವರೆಲ್ಲಾ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ನೋಡಿ, ಅವನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸುಸಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.
2. ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಲ್ಲಟ ಗ್ರಾಮದ ಖಾಜಮ್ಮ ಎಂಬುವವರ ಮಗಳಿಗೆ 12 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಈಗ ಆರಾಂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅವನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನಂತರ ಸಹಯೋಗಿನಿ ಇವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದಾಗ ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ಗಂಡನ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದುವಾಗ ನಡುಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಬಹಳ ಒರಟಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ಸಂಭಾಳಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡ ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ಗಂಡನ ನೆನಪು ತೆಗೆದರೆ ಭಯವಾಗಿ ನಡುಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಏನೋ ಆರಾಮ ಇಲ್ಲ. ನಂತರ ಸರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಗಂಡ ಬೇಡ, ದುಡಿದು ತಿನ್ನುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ತವರು ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೂಡರೆ ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಖಾಜಮ್ಮ ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ತವರು ಮನೆಯವರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇಂಥ ಸುಮಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರೌಢ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮದುವೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಇನ್ನು ದೇಹ ಬಲಿತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳದೇ ಆದ ನಿರ್ಧಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವಳೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೇರೆಯವರು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವಳು ಬೇಡ ಅಂತ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಆದರೆ ಆಗ ಅವಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾವೇ ಹೊರಬೇಕು. ಈಗ ಖಾಜಮ್ಮನ ಮಗಳಾಗಲೀ ಬಸ್ಸಮ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗಳಾಗಲೀ ಶಾಲೆ ಕಲಿತಿಲ್ಲ, ಮುಂದಿನ ಜೀವನ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗುರುತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಯಾರು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮೌನವಿತ್ತು. ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಬೇಗನೆ

ಮದುವೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನರಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

3. 3ನೇ ಗುಂಪು: ಸಮಾಜ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣಗಳು:

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

- ಪರರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು (ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಅಂತಹ ಮಹಿಳೆ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ) ಇದೇ ಸಮಾಜದ ಇಬ್ಬಂದಿ ಧೋರಣೆ.
- ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರ ಹಿತವನ್ನೇ ಸದಾ ಯೋಚಿಸಬೇಕು.
- ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಬಾರದು.
- ಹೆಣ್ಣು "ಕ್ಷಮಯಾಧರಿತ್ರಿ". ಕೇವಲ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕಷ್ಟೇ. ತಾನು ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಷ್ಟೇ ವಿನಃ ಕ್ಷಮೆ ದೊರೆಯದು.
- ನೋವುಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಎತ್ತರದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು (ಗಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನು. ಹೆಣ್ಣು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಗಂಡುಬೀರಿ).
- ಸ್ವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು.
- ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಬಾರದು (ಬದಲಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು).
- ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಇರಬೇಕು.

ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಮೊದಲನೇ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಮನುಷ್ಯನ ಆಸೆ-ಭಾವನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

ಮೊದಲಿನ ತಂಡದಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸಣ್ಣಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮದ ಮಹಾದೇವ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಇವರು ಮದುವೆಯಾಗುವಾಗ 10 ವರ್ಷದವರು ಇದ್ದು, ಗಂಡ ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷದವನು. ಅಲ್ಲದೇ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗಿ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಗಂಡನ ಹಲ್ಲು ಬಿದ್ದವು. ಆಗ ತನಗೇನು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಈ ಮದುವೆ ಬೇಡ. ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೆದರಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಯಾರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಂಜದೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು. ಮದುವೆಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯನ್ನು ಬೈಯ್ದರು. ತಮಗೆ 30-35 ವರ್ಷ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಸತ್ತು ಹೋದ. ನಂತರ ಊರಿಯ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ನಂತರ ಜಗವಾಡಿ ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ. ಹೀಗೆ ವಯಸ್ಸಾದವನ ಜೊತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗದೇ ತನಗೆ ಉರುಲು ಹಾಕಿರುವುದಾಗಿ ಈಗ ಒಂಟಿ ಜೀವನ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈ ಘಟನೆ ಕುರಿತು ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗಿಗು ಅಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದ ಗಂಡಿನ ಜೊತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಷ್ಟು ದಿನ ಅವನು ಮದುವೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರದೇ ಬೇರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೊತೆ ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಕೈಯಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಹರಿದು ತಿನ್ನುವ ಆಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲೂ ಆಗದೇ ಅನುಭವಿಸಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸುಂಕೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮದ ನಾರಾಯಣಮ್ಮ ತಾವು 8 ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 4 ಜನ ಸತ್ತು 4 ಜನ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಗಂಡನಿಗೆ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳ ಕಾಲು ಕುಂಟ (ಅಂಗವಿಕಲ) ಇದ್ದು ಇವಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೊಂದು 11 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ ದುಡಿದು ತಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ನಾವು ಸತ್ತರೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಗತಿ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನೀವು ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ಏನಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು. ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಕೂಡಾ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಹಾಗೇ ನಿಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಕಿಶೋರಿ ಸಂಘ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾಣಂತನ, ಊಟ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನದೇ ಎಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಗಂಡನಿಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದಿದ್ದು ಉಂಡರೆ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ? ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹೊರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದು ಏನೇ ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಾರಣಳನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಒಳ್ಳೆಯದೇನೇ ಆದರೂ ಗಂಡಸರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಣ್ಣು ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವ್ವನ ಹಾಗೂ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಗಂಡಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕೂಡಾ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತಳಿರುವುದರಿಂದ ಆಗ ಹೆಣ್ಣು-ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವ ಜಗಳ ಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗಳ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ಅಷ್ಟೇ ಜಗಳ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗಂಡಸರು ಕೂಡಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮೊನ್ನೆ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆದಿದ್ದು ಗಂಡಸು ಗಂಡಸರ ನಡುವೆ. ಮಾದೇವಮ್ಮ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರೇ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಆಸ್ತಿ ಜಗಳ, ಕೊಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಎಲ್ಲಾ ಜಗಳ ಹೆಂಗಸಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉದಾ: ರಾಮಾಯಣ ನಡೆದದ್ದು ಸೀತೆಯಿಂದ, ಮಹಾಭಾರತ ನಡೆದದ್ದು ದ್ರೌಪದಿಯಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯೇನಾದರೂ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೀತೆ ಏನು ರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಳಾ ತನಗಾಗಿ ಜಗಳ ಮಾಡು ಎಂದು. ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಶತ್ರು ಎನ್ನುವ ಗಾದೆ ಹುಟ್ಟಿಸದಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಒನಕೆ ಓಬವ್ವ, ಕಿತ್ತೂರ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರ ಹಾಗೆ ಧೈರ್ಯವಂತರು, ಶೂರರು. ಅವರ ಹೆಸರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ಜಗಳ ತರಲು ಯಾರು ಕಾರಣ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗುಡಸರು ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಖುಷಿಯಿಂದ ಇರಬಾರದೆಂದು ಕೆಲವು ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ "ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಬಡಿಯದೇ ಇರುವವನು ಗಂಡಸಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ನಗುವವಳು ಹೆಂಗಸಲ್ಲ", ಸತ್ತಾಗ ಅಳಲು ಹೆಂಗಸು ಬೇಕು, ಅವಳ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಳು ಮಾಡುವಂಥ ಭಾವನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಭಾವನೆಗಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಕ್ಕರೆ ಕೇಡು, ನಗಬಾರದು. ಹಿಂದೆ ದ್ರೌಪದಿ ನಕ್ಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ಮುಂದುವರಿಸೋಣ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲ 7-30 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ದಿನಾಂಕ 14-7-2001

ಈ ಎರಡನೇ ದಿನದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ 9-00 ಗಂಟೆಗೆ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ನಿನ್ನೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ನಿನ್ನೆ ಕೊನೆಗೆ ನಾರಾಯಣಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯದ ಪಗಡೆಯಾಟ ಆಡಿ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಮೊದಲು ಕೌರವರು, ಪಾಂಡವರು ಚೆನ್ನಾಗೇ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಏನಾದರೂ ಜಗಳ ತರಬೇಕೆಂದು ಶಕುನಿ ಈ ಆಟ ಹೂಡಿದ. ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಧರ್ಮಾತ್ಮ, ಧರ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪಣಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ಆಡುವುದು ಧರ್ಮವೇನು? ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡದಿರುವವನು ಗಂಡನೇ, ಗಂಡನ ಸಲುವಾಗಿ ದ್ರೌಪತಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ದ್ರೌಪತಿ ಸಲುವಾಗಿ ಜಗಳ ಆಗಿಲ್ಲ, ಪಗಡೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಂಡತಿ ಕೊಳ್ಳಾಗಿನ ತಾಳಿ ಮಾರಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಾರಿದ ಹಾಗೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. (ಜೂಜಾಟಕ್ಕೆ, ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಮಾರುವದನ್ನು ಕುರಿತು)

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆ ಪಾರ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದೇವಿ ಪುರಾಣದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ, ದೇವಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆ. ರಕ್ತ ಬೀಜ ಎನ್ನುವ ರಾಕ್ಷಸನ ಒಂದು ಹನಿ ರಕ್ತ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಲಕ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ರಾಕ್ಷಸರು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ದೇವಿ ಅಂಥ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಧೈರ್ಯ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೆನಮ್ಮ ಯಾರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಧೈರ್ಯ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ 16 ವರ್ಷ ದೇಶ ಆಳಿದಳು. ನಂತರದ ಗಂಡಸರು 10 ನಿಮಿಷ ಆಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಅಮೃತಾ ಅವರು ಮನಸ್ಸು, ಮೆದುಳಿನ ಕ್ರಿಯೆ ಬಗ್ಗೆ, ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು 3 ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಶಾಂತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಕನಕನ ಕಥೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನ ಹಂಚಿಕೆ

1 ನೇ ಗುಂಪು: ಹುಲಿಗೆಮ್ಮನ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ನವಲಕಲ್ ಗ್ರಾಮದ ಜಮಲಮ್ಮನ ಮಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. 10 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈಗ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೂ ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವರ ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ತಾತನ (ಸ್ವಾಮಿ) ಹತ್ತಿರ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಒಂದು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಬಕೀಟು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ತಾತನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಯಾವಾಗಿಂದ ಅವಳು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದಾಗಿಂದ, ದೊಡ್ಡಾಕಿ (ಋತುಮತಿ) ಆದಾಗಿಂದ 11-12 ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮದುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, 20 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಶಾಲೆ ಕಲಿತಿಲ್ಲ, ಮದುವೆ ಆದಾಗಿಂದ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಊರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇದೆ. ಜನ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲು ಅಷ್ಟು ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಮಲಮ್ಮ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಜೊತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೈಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅವಳಿಗೆ

WH-100 O01
07453
COMMUNITY HEALTH CELL
LIBRARY AND DOCUMENTATION

ಯಾವಾಗಲೂ ಬೈಯ್ಯುವುದು ನಿಂದಿಸುವುದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ದೊಡ್ಡಾಕೆ ಆದಾಗಿಂದ ಹಾಗೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥದ್ದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 12 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವಳು ಆಗುವಾಗ ಅವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಭಯ ಇರುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಋತುಚಕ್ರದ ರಕ್ತ ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಜನ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಾ ಆಗಿರಬಹುದು. ಮಾನಸಿಕ ತಜ್ಞರ ಹತ್ತಿರ ತೋರಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದರು.

<u>2ನೇ ಗುಂಪು:</u> ಶಾಂತಮ್ಮನ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

<u>3ನೇ ಗುಂಪು:</u> ರಾಮರಾಯರ ಸೊಸೆ ಕನಕನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 2ನೇ ಮದುವೆ ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವರಿಸಿದರು.

1. ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸುಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ಹೆಂಡತಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಾಗ ತವರು ಮನೆಯವರು 5 ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಆಗ ಕಳಿಸುವುದು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಾಯಿ ಅಣ್ಣನ ಮಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಗುರುತಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 15 ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡತಿಯ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗುರುತಾಯಿತು. ಕೇಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ 5 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ತಿ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆಕೆ ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. 2 ನೇ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೂಡಾ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡತಿ ಹೋಗಿ ಗಂಡನನ್ನು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮದವರು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.
2. ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕುರಕುಂದಾ ಗ್ರಾಮದ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಮ್ಮನವರ ಮಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಾಕೆ ಇರುವಾಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಆಕೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ತಾನು ಹಾಗೇ ಏಕೆ ಇರುವುದೆಂದು ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಆಕೆ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಲಿನ ಹೆಂಡತಿ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಹೆಸರಿಗೆ 2 ಎಕರೆ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ. ಪಾಲು ಕೇಳಿದರೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡತಿ ಆಮೇಲೆ ಜಂಬರ (ಸೋಬಾನ) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಇದೆ. ಅವನು ಆ ಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಿದ್ದಲಿಂಗಮ್ಮ ಹೇಳಿದರು.

<u>ಈ ಘಟನೆಯ ಚರ್ಚೆ:</u> ಇದೇ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೀರಾ? ಅಲ್ಲದೇ ಆಕೆಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಮದುವೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. 2 ನೇ ಹೆಂಡತಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಅವನ ಬಳಿ ಕಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ನೀವು? ಅವನ ಆಸ್ತಿ ಏನಿದ್ದರೂ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಆಕೆಗೆ ಆಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಉಪಯೋಗ, ಹೇಗೂ ಮಗಳಿದೆ ಆ ಆಸ್ತಿ ಪುನಃ ತನಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸಿದ್ದಲಿಂಗಮ್ಮ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಬೇಕಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡು ಎಂದು ಸಂಘದವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು ಹಾಗೇ ಕಾನೂನಿನ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಲು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2-15 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಊಟದ ವಿರಾಮವನ್ನು ನೀಡಿ, ನಂತರ (ಪಿ.ಆರ್.ಎ.) ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ರಾಯಚೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮಿಟ್ಟಿಮಲ್ಕಾಪೂರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರು.

ಸುಮಾರು 3-30 ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಿಟ್ಟಿಮಲ್ಕಾಪೂರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಘ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಘ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಕನಿಷ್ಠ 3 ಜನ ಗರಿಷ್ಠ 18 ಜನರು ಇರುವುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 20 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರವರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ವಾಂತಿ ಭೇದಿ, ಜ್ವರ, ನಿಶ್ಯಕ್ತಿ ಈ ರೋಗಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಕಂಡು ಬಂದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನ ತಂಡದಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ವಾಂತಿ ಭೇದಿ ತಡೆಯಲು ಬೋರು ಅಥವಾ ನಳದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸಣ್ಣಹೊಸೂರಿನ ಮಹಾದೇವಮ್ಮನವರು ವಿವರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಸಹಯೋಗಿನಿ ವೆಂಕಟರತ್ನಾ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ 7-25 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿ ರಾತ್ರಿ 9-00 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲಾಯಿತು.

<u>ದಿನಾಂಕ 15-7-2001</u>

3 ನೇ ದಿನದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ 9-00 ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲು ನಿನ್ನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಿ.ಆರ್.ಎ. ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಮಿಟ್ಟಿಮಲ್ಕಾಪೂರ ಸ್ವಚ್ಛ ಗ್ರಾಮವಿರುವುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಜನರಿಗೆ ರೋಗಗಳು ಬಂದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರು ಕೂಡಾ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

<u>ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ:</u>

ನಂತರ ರೇಣುಕಾ ಎಸ್. ಅವರು ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ ಎನ್ನುವ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ಈ ಹಾಡಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ಮೊದಲನೇ ತಂಡದಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೇ ವಿವಿಧ ವಚನಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಕರ್ತವ್ಯ, ಶ್ರದ್ಧೆ/ನಿಷ್ಠೆ ಕುರಿತು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ಪೂಜಾರಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆತನ ಮನೆ ಎದುರುಗಡೆ ಒಬ್ಬ ವೇಶ್ಯ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ವೇಶ್ಯ ಕೆಲಸ ದಿನಾಲೂ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ನೂರಾರು ಜನ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುವುದು. ಪೂಜಾರಿ ಕೆಲಸ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು. ಆದರೆ ಪೂಜಾರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದರೆ ಈ ವೇಶ್ಯ ಮನೆಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪೂಜೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಯಸ್ಸಾಗಿ ಸತ್ತರು. ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಪೂಜಾರಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಮೇಲೆ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವವನಿಗೆ ಪೂಜಾರಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ, ನನ್ನ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವಳದು ನೀಚ ಕೆಲಸ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನೀಚ, ಉಚ್ಚ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮುಖ್ಯ. ನೀನು ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಿನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವವರ ಚಿಂತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಕೆ ತಾನು ಪಡೆದ ಬೆಲೆಗೆ ತಕ್ಕ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ರೀತಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವಿರಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿಯತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಹಳ ಚಂದ ಹೇಳಿದ್ರಿ, ಇದನ್ನು ಮೊದಲನೇ ದಿನವೇ ತಿಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಿಮ್ಮವ್ವ ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಶಿವಶಂಕರ ಪೋಳ್ ಅವರು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಇವರಿಗೆ ಮುಗದೋಣಿಯ ರಾಜಮ್ಮನವರು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮೂಢನಂಬಿಕೆ – ರೋಲ್ ಪ್ಲೇ

ಸಹಯೋಗಿನಿ ರೇಣುಕಾ ಎಸ್. ಅವರು ದೆವ್ವ ಬಂದವರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಸೊಸೆಯನ್ನು (ರೇಣುಕಾ ಎಸ್.) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಇಂಥವ ಹೆಸರು ಇಡು, ಊಟ, ಸರಾಯಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವರ ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆ ದೆವ್ವ ಬಂದರಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಬ್ಬಿಳ್ಳೆ ತಿನಿಸು ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ದೇವರು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಏನೇನು ಕೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೋಣ, ಕುರಿ ಬಲಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಬಂಗಾರದ ಮುಖ ಮಾಡಿಸಲು ಕೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರವರ ಹಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಕೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಗದೋಣಿ ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಜ್ವರ ಬಂದಾಗ, ಜ್ವರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸಿದ್ಮು, ಅವರಿಗೆ ದೆವ್ವ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸುವವರ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇತ್ತು. ಪೂಜಾರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಬಗ್ಗಿದರೆ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಗುದ್ದಿದರು. 3 ದಿನ ಅದರ ನೋವು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜ್ವರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ದವಾಖಾನೆಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ದೇವರು ಯಾರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ 2-3 ಜನ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಇದ್ದರೆ, ಮೊದಲನೇ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಸೊಸೆಗೆ ದೇವಿ ಮುಂದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಬತ್ತಿ ಮುಟ್ಟಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಅದು ಜೋರಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ದೇವಿ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗರತಿ ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮದುವೆಯಾಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಸವಿ (ವೇಶ್ಯೆ) ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಜಾತ್ರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡೊಳ್ಳಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಯಲ್ಲಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಚಂದರಕಿಯ ಶರಣಮ್ಮ ದೇವಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ ನಟನೆ ಮಾಡಿದರು.

ದೆವ್ವ-ದೇವರು ಇವೆರಡು ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಎರಡಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ದುಡಿಯುವುದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಬಂದರೆ ಉಪ ಜೀವನ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇವು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಏಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ದೇವರು ದೆವ್ವ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಉಡುಗೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆತ್ತಲೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸರಕಾರ ಬಂದ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ದೇವರು ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇನು, ಬರೀಮೈಲಿ ಓಡಾಡಿದರೆ ದೇವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೇನು ಎಂದು ಸುಂಕೇಶ್ವರದ ತಿಮ್ಮವ್ವ ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ದೇವರು ದೆವ್ವ ಏನಿಲ್ಲ, ಇದೊಂದು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ, ತನ್ನ ಆಸೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಳಗಿನ ಮನಸ್ಸು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಚ್ಚರವಿದ್ದಾಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೆ ಇದ್ಯಾವುದೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-45 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಊಟದ ವಿರಾಮವನ್ನು ನೀಡಿ, ಪುನಃ 2-45 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ:

ಮನಸ್ಸಿನ ರೋಗ ಬಿಟ್ಟು ದೇಹಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಜ್ವರ, ವಾಂತಿ, ಕಾಲುನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆ, ತಲೆನೋವು, ಗಡ್ಡೆ ಆಗುವುದು, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಈ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಯಿಲೆ ಕುರಿತು ಬೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಗರ್ಭಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಇವರಿಗೆ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ತರಬೇತಿ ಆಗದಿರುವುದರಿಂದ ಗರ್ಭಕೋಶದ ರಚನೆ, ಅದರ ಕೆಲಸ, ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಮಕ್ಕಳ ಜನನ, ಋತುಚಕ್ರದ ಕ್ರಿಯೆ, ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗನಿರ್ಧಾರ (ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು) ದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು.

ಗರ್ಭಕೋಶದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ:

ಗರ್ಭಕೋಶದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಮಹಿಳೆಯರ ಶರೀರ ಅಂತ ಜಮಲಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಕೆಲವರು ಕಪ್ಪೆ, ಏಡಿ, ಚೇಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ "ಹೆಣ್ಣು ಜೀವವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ಮ್ಯಾಲ ಮುಟ್ಟಾಗಲೇಬೇಕಾ" ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿಸಿ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು.

ಪುರುಷನ ಜನನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ, ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ (ಶರೀರದ) ದೇಹದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಗರ್ಭಕೋಶದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಸದೂತಗಳ (ಹಾರ್ಮೋನ್ಸ್) ಕೆಲಸ ವಿವರಿಸಲು ದುಶ್ಯಂತ ಮಹಾರಾಜನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಿವಾಳ ಸಂದೇಶ ತಲುಪಿಸಿದಂತೆ ಇವು ಮೆದುಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಕೋಶದ ನಡುವೆ ಪಾರಿವಾಳದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗ ಬಸಿರಣಿಕೆ ರಸಧೂತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಒಂದು ರಸಧೂತ 15 ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತತ್ತಿ (ಅಂಡಾಣು) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ರಸಧೂತ ಆ ತತ್ತಿ ವೀರ್ಯಾಣುವಿನ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಮಗು ಬೆಳೆಯಲು ಗರ್ಭಕೋಶದ ರಕ್ತದ ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಾಸಿಗೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರ ತತ್ತಿಗೆ ವೀರ್ಯಾಣು ಸೇರದೆ ಮಗು ಆಗದಿದ್ದಾಗ ಆ ಗರ್ಭಕೋಶದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಜಾರಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮುಟ್ಟು. ಇದು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೀಳುವಾಗ ಹೊಟ್ಟೆ, ಸೊಂಟ ನೋವು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಾಗುವ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಗರ್ಭಧಾರಣೆ:

ಹೆಣ್ಣು ಭೂಮಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಯಾವ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ ಆ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗಂಡಿನ ಹತ್ತಿರ ಬೀಜ (ವೀರ್ಯಾಣು) ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದೋಷವೆಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ತತ್ತಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತತ್ತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅದು ಬರುವ ನಾಳದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಪರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಈ ನಾಳವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ತತ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣ ತಂದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಅಕ್ಕಿ-ಬೇಳೆಯಿಂದ ಆಟ ಆಡಿಸಲು 5 ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರೀ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಗಂಡಿನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಿದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈಗೆ ಬೇಳೆ, ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು XX ಸೇರಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು, XY ಸೇರಿದರೆ ಗಂಡು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಂದೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅಮೃತಾ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಹುಡುಗ ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸುತನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಹೇಳದೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಜಂಬರ (ಸೋಬಾನ) ಮಾಡಿದಾಗ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಆಕೆಯ ಮಾವ ಬಂದು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವ ವಿಷಯ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ವಂಶ ಬೆಳೆಸಲು ತಾನು ಈಕೆಯ ಜೊತೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡು ಎಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಗೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ತುಂಬಾ ಧೈರ್ಯವಂತಳಿದ್ದು, ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಡೆದು ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಾವ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು, ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಡೈವೋರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾತ್ರಿ 8-45 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

<u>ದಿನಾಂಕ 16-7-2001</u>

ಕೊನೆಯ ದಿವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8-30 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಹಿಂದಿನ ದಿವದ ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಮೊದಲನೇ ತಂಡದಂತೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಕಥೆ, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಬಂಜೆತನ ಕುರಿತ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ಚರ್ಚೆಯಂತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸದೇ 2 ನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತವಾದರೆ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ದತ್ತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಮೂರು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಹಿಳೆಯರು
1. ರಾಜಮ್ಮ-ಮುಗಡೋಣಿ, 2. ತಿಮ್ಮವ್ವ-ಸುಂಕೇಶ್ವರ, 3. ಬಸ್ಸಮ್ಮ-ನವಲಕಲ್, 4. ಬುಡೆಮ್ಮ-ಚಿಂಚರಕಿ, 5. ಮಹಾದೇವಮ್ಮ-ಸಣ್ಣಹೊಸೂರು. 6. ಲೋಕಮ್ಮ-ವಡವಟ್ಟಿತಾಂಡಾ, 7. ಶಿವಮ್ಮ-ಪಟಕನದೊಡ್ಡಿ, 8. ರಂಗಮ್ಮ-ಮಲ್ಲಟ, 9. ಸಂತೋಷಮ್ಮ-ಪಟಕನದೊಡ್ಡಿ ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಈಗ ಸಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜುಲೈ 25 ರಿಂದ 26 ರವರೆಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ತರಬೇತಿ ಇದೆ. ಈ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಆರೋಗ್ಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ 5 ಜನ ಯಾರ್ಯಾರು ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ರಂಗಮ್ಮ-ಮಲ್ಲಟ, ಮಹಾದೇವಮ್ಮ-ಸಣ್ಣಹೊಸೂರು, ಲೋಕಮ್ಮ-ವಡವಟ್ಟಿತಾಂಡಾ, ಬಸ್ಸಮ್ಮ-ನವಲಕಲ್ ಇವರು ಬರಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಉಳಿದವರು ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ಇದ್ದಾಗ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳು:

1. ಶ್ರಮದಾನ ಮಾಡುವುದು (ಮನೆ ಹಾಗೂ ಬೋರಿಂಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತ)
2. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸೋಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ಕೈ ಹಾಕದಂತೆ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕುಡಿಯಬೇಕು.
3. 2ನೇ ಮದುವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕುರಕುಂದ, ನವಲಕಲ್ ಹಾಗೂ ಮಲ್ಲಟ ಘಟನೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.
4. ಸೊಳ್ಳೆಪರದೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬೇವಿನ ಹೊಗೆ ಹಾಕಿ, ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
5. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ದವಾಖಾನೆಗೆ ತೋರಿಸುವುದು.
6. ಮುಟ್ಟಿನ ಬಟ್ಟೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಚಡ್ಡಿ (ಲಾಚಾ) ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು.
7. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಲು ಯಾರು ಕಾರಣ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು.
8. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರ ಕೋರಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದು.
9. ವಿ.ಆರ್.ಎ. ಮಾಡುವುದು.
10. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಆಗದಿರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
11. ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು ಹೋಗುವವರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕು.
12. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಿಶೋರಿ ಸಂಘ ಮಾಡಿ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವುದು.
13. ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಊಟ ಮಾಡುವುದು.
14. ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಪರೇಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸುವುದು.

ಈ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೇಟಿ:

ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕುಮಾರ ನಾಯಕ ಅವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಇವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಯೋಜಕರು ಮೊದಲು ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರಿದರು. ನಂತರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, 2-3 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವರಿಸಿದರು. ಹೋದ ಸಾರಿ ತರಬೇತಿಯ ನಂತರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸಂಘದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, 10 ಹಳ್ಳಿಯವರು ಸೇರಿ ಘಟಕ ಸಭೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಊರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನವಲಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡದೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದುದ ಹಾಗೂ ನಾರಬಂಡಿಯ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕುರಕುಂದಾದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಘಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸಂಘದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕಮೀಟಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಬದಲಿ ಅವರ ಗಂಡಂದಿರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಹೋಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಶಾಲಾ ಕಮೀಟಿಯವರು ಈ ಸಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಅದರ ರಸೀದಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾರಬಂಡಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನು 2-3 ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಂಘ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರೇನು ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ ಸಂಘ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ತಾವೆಲ್ಲ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 500 ರಿಂದ 1000 ರೂ. ವರೆಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಸಂಘದಲ್ಲೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, 2 ರ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸರಕಾರ ನಡೆಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ 20 ಶೇ. ಜನರಿಗೆ ಏನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ ಅವರೇ ಮುಖ್ಯ, ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈಗ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾಳೆ ಈ ಆಫೀಸ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೀವೇ ಸಂಘ ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ ನಮಗಿನ್ನು ಆಫೀಸಿನ ಸಹಾಯ ಬೇಕು, ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸಾಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಖ್ಯಾ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಈ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ 9 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸೆ ದುರಸ್ತಿ, ಕೆರೆ ಹೂಳೆತ್ತುವ, ಕಾಲುವೆ ದುರಸ್ತಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಮನೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಮನವಿ ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ರಾಜೀವಗಾಂಧಿ ರೂರಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದರು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್.ವಿ. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಅವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ 4 ದಿನದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3-00 ಗಂಟೆಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಆರೋಗ್ಯ ತರಬೇತಿಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ

ದಿ. 9-7-01 ರಿಂದ 16-7-01 ರವರೆಗೆ.

ದಿನಾಂಕ	ಸಮಯ	ವಿಷಯ	ವಿಧಾನ	ಸಂ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು
9-7-01 13-7-01	10.00-10.30	ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸುವುದು/ಪ್ರಾರ್ಥನೆ/ ಪರಿಚಯ	ದೊಡ್ಡಗುಂಪು	ಮಹಾದೇವಿ ಗುಡಿ.
	10.30-11.30	ಹಿಂದಿನ ತರಬೇತಿಯ ಟಾಸ್ಕ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳು.	ದೊಡ್ಡಗುಂಪು	ಡಿ
	11.30-12.00	ಟೀ ವಿರಾಮ	-	-
	12.00-1.30	ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದರೇನು?	ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪು	ಅಮೃತಾ
	1.30-2.30	ಊಟದ ವಿರಾಮ		
	2.30-245	ಆಟ+ಹಾಡು	ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು	ಅಮೃತಾ
	2.45-6.00	ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ	ಡಿ	ಡಿ
10-7-01 14-7-01	7.00-8.00	ವಾಯಾಮ	ದೊಡ್ಡಗುಂಪು	ಮಹಾದೇವಿ ರೇಣುಕಾ ಎಸ್.
	9.30-10.00	ಪ್ರಾರ್ಥನೆ/ಪ್ರಾರಂಭ/ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಅನಿಸಿಕೆ..	ಡಿ	ರೇಣುಕಾ ಎಸ್.
	10.00-11.30	ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	ಸಣ್ಣ ಗುಂಪು	ಅಮೃತಾ
	11.30-12.00	ಟೀ ವಿರಾಮ		
	12.00-1.30	ಲಿಂಗತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ	ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು	ಅಮೃತಾ
	1.30-2.30	ಊಟದ ವಿರಾಮ		
	2.30-5.00	ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ	ಸಣ್ಣ ಗುಂಪು/ ದೊಡ್ಡಗುಂಪು	ಅಮೃತಾ
11-7-01 15-7-01	7.00-8.00	ವ್ಯಾಯಾಮ	ದೊಡ್ಡಗುಂಪು	ಮಹಾದೇವಿ ಗುಡಿ
	9.30-10.30	ಪ್ರಾರ್ಥನೆ/ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಅನಿಸಿಕೆ	ಡಿ	ಡಿ
	10.30-11.30	ಸಮುದಾಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ	ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು	ಡಿ
	11.30-12.00	ಟೀ ವಿರಾಮ.		
	12.00-1.30	ಸಮುದಾಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ/ ಲಿಂಗತ್ವ	ಡಿ	ಡಿ
	1.30-2.30	ಊಟದ ವಿರಾಮ		
	2.30-6.00	PRA- ಹಳ್ಳಿಭೇಟಿ.	ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು	ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು.
12-7-01 16-7-01	7.00-8.00	ವ್ಯಾಯಾಮ	ಡಿ	ಮಹಾದೇವಿ
	9.30-10.30	PRA ಯ ಅನಿಸಿಕೆ	ಡಿ	ರೇಣುಕಾ ಎಸ್.
	10.30-11.30	ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ	ಡಿ	ಡಿ
	11.30-12.00	ಟೀ ವಿರಾಮ		
	12.00-1.30	ಕ್ಯಾನ್ಸರ್	ಗೊಂಬೆ ಆಟದ ಮೂಲಕ	ಅಮೃತಾ
	1.30-2.30	ಊಟದ ವಿರಾಮ		
	2.30-3.30	ತರಬೇತಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ	ಕೇಸ್‌ಸ್ಟಡಿ ಮೂಲಕ	ಅಮೃತಾ
	3.30-4.30	ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ	ದೊಡ್ಡಗುಂಪು	ಮಹಾದೇವಿ ಗುಡಿ

ಈ ಎರಡು ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಸರು/ಜಾತಿ	ಗ್ರಾಮ	ತಾಲೂಕು
	ಮೊದಲ ತಂಡ		
1.	ಮರೆಮ್ಮ	ಮರ್ಚೇಡ್	ರಾಯಚೂರು
2.	ನೀಲಮ್ಮ	ಡಿಂ	
3.	ನರಸಮ್ಮ	ಯಕ್ಲಾಸಪೂರ	
4.	ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ	ಡಿಂ	
5.	ಪ್ರಭಾವತಿ	ಕಟ್ಲಟ್ಕೂರು	
6.	ಸಿದ್ದಮ್ಮ	ಡಿಂ	
7.	ಕಮಲಮ್ಮ	ಡಿಂ	
8.	ಗೋವಿಂದಮ್ಮ	ಡಿಂ	
9.	ತಾಯಮ್ಮ	ಕುರುಬದೊಡ್ಡಿ	
10.	ಹಿಲ್ಲಮ್ಮ	ಮಸರಕಲ್	ದೇವದುರ್ಗ
11.	ಮಲ್ಲಮ್ಮ	ಡಿಂ	
12.	ರೇಣುಕಮ್ಮ	ಡಿಂ	
13.	ದುರ್ಗಮ್ಮ	ಚಿಂತಲಕುಂಟಾ	
14.	ಯಂಕಮ್ಮ	ಡಿಂ	
15.	ಮುದುಕಮ್ಮ	ಸುಂಕೇಶ್ವರಾಳ	
16.	ಸಾಬಮ್ಮ	ಡಿಂ	
17.	ಭೀಮವ್ವ	ಅಮರಾಪೂರ	
18.	ಮರೆಮ್ಮ	ಡಿಂ	
19.	ಮುತ್ತಮ್ಮ	ಮುತ್ಕೂರು	
20.	ಹೊನ್ನಮ್ಮ	ಡಿಂ	
21.	ಪಾರ್ವತಮ್ಮ	ಡಿಂ	
22.	ಮಲ್ಲಮ್ಮ	ಗೆಜ್ಜೆಭಾವಿ	
23.	ಕರಿಬಸಮ್ಮ	ಡಿಂ	
24.	ಮಾರೆಮ್ಮ	ಹುವಗುಂದಬಾಡಾ	
25.	ನಿಂಗಮ್ಮ	ಡಿಂ	
26.	ಬಸಮ್ಮ	ಹೇಮನೂರು	
27.	ಮಲ್ಲಮ್ಮ	ಡಿಂ	
28.	ರಂಗಮ್ಮ	ಕೋತಿಗುಡ್ಡ	
29.	ಮಾನಸಮ್ಮ	ಡಿಂ	
30.	ರುಕ್ಮಿಣಿ	ಧರ್ಮಣ್ಣನತಾಂಡಾ.	
31.	ಚನ್ನಮ್ಮ	ಡಿಂ	
32.	ಅಂಬ್ರಮ್ಮ	ಜಾಗಟಕಲ್	
33.	ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ	ಡಿಂ	
34.	ಲಕ್ಷ್ಮಿ	ಶಿವಂಗಿ	
35.	ರೇಣುಕಾ	ಡಿಂ	

	<u>ಎರಡನೇ ತಂಡ</u>		
1.	ಗಂಗಮ್ಮ	ಸುಂಕೇಶ್ವರ	ಮಾನ್ವಿ
2.	ತಿಮ್ಮವ್ವ	ಡಿ॰	
3.	ದೇವಿಲಿ (ಹನ್ಮಂತಿ)	ಡಿ॰	
4.	ಭೀಮಕ್ಕ	ಡಿ॰	
5.	ನಾರಾಯಣಮ್ಮ	ಡಿ॰	
6.	ಎಲ್ಲಮ್ಮ	ಡಿ॰	
7.	ದುರ್ಗಮ್ಮ	ಹೀರಾ	
8.	ಮಾರೆಮ್ಮ	ಡಿ॰	
9.	ತಾಯಮ್ಮ	ಸಿಂಗನೋಡಿ	
10.	ವರಸಮ್ಮ	ಡಿ॰	
11.	ದುರುಗಮ್ಮ	ಕುರಕುಂದ	
12.	ದ್ಯಾವಮ್ಮ	ಡಿ॰	
13.	ಸಿದ್ಲಿಂಗಮ್ಮ	ಡಿ॰	
14.	ಎಲ್ಲಮ್ಮ	ಡಿ॰	
15.	ಸೀತಮ್ಮ	ಗದ್ಯರಾಯವಕ್ಯಾಂಪ್	
16.	ಗಂಗಮ್ಮ	ಡಿ॰	
17.	ಯಂಕಮ್ಮ	ಮಲ್ಲಟ	
18.	ರಂಗಮ್ಮ	ಡಿ॰	
19.	ರಾಜಮ್ಮ	ಡಿ॰	
20.	ಲೋಕಮ್ಮ	ವಡವಟ್ಟಿ	
21.	ರಾಮವ್ವ	ಡಿ॰	
22.	ಹನುಮಂತಿ	ಡಿ॰	
23.	ರುಕ್ಮಿಣಿ	ಡಿ॰	
24.	ಪಂಪಮ್ಮ	ನಾರಬಂಡಿ	
25.	ಶಿವಮ್ಮ	ಸಿಂಗನೋಡಿ	
26.	ಪಾರ್ವತಿ	ಡಿ॰	
27.	ಶಿವಮ್ಮ	ಪಟಕನದೊಡ್ಡಿ	
28.	ಸಂತೋಷಮ್ಮ	ಡಿ॰	
29.	ಬೂದೆಮ್ಮ	ಬಂಚರಕಿ	
30.	ಕ.[illegible]ಮ್ಮ	ಡಿ॰	
31.	ಈರಮ್ಮ	ಡಿ॰	
32.	ಬಸ್ಸಮ್ಮ	ಮುಗದೋಣಿ ಕ್ಯಾಂಪ್	
33.	ಜಟ್ಟೆಮ್ಮ	ಡಿ॰	
34.	ರಾಜಮ್ಮ	ಮುಗದೋಣಿ	
35.	ಶಾಂತಮ್ಮ	ಡಿ॰	
36.	ಯಲ್ಲಮ್ಮ	ಡಿ॰	
37.	ಶಿವಮ್ಮ	ನವಲಕಲ್	
38.	ಜಮಲಮ್ಮ	ಡಿ॰	
39.	ಗಂಗಮ್ಮ	ಡಿ॰	
40.	ರಾಜಮ್ಮ	ಡಿ॰	
41.	ಬಸ್ಸಮ್ಮ	ಡಿ॰	
42.	ಮಾದೇವಮ್ಮ	ಸಣ್ಣಹೊಸೂರು	

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಯೋಜಕರು
ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಖ್ಯಾ ಕರ್ನಾಟಕ
ರಾಯಚೂರು